

SZÁZSZORSZÉP PEDAGÓGIAI PROGRAM

(A KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ, MAGABIZTOS GYERMEKEKÉRT)

„Nincs még egy ilyen kor, amikor a gyermeknek nagyobb szüksége lenne az értelmes segítségre, és minden, ami akadályozza a kreatív tevékenységben a tökéletesség elérésének esélyét csökkenti.”

(Maria. Montessori)

„Az emberismeret nem öncél. Felismeréseink alapján önkéntelenül jutottunk a nevelőmunkához, melyet immár évek óta űzünk. A nevelőmunka pedig kincsesbánya az emberismeret fontosságát felismert, azt átélni és feldolgozni törekvő egyén számára, mert hiszen az emberismeret nem könyvbölcsesség, hanem gyakorlatilag kell megtanulni azt. Az emberismerőnek a lelki élet minden egyes jelenségét át kell élnie, önmagában felvennie, elkísérni az embert örömeiben és bánatában...”

(Alfred Adler)

Tartalom

Bevezető.....	6
Óvodánk adatai	9
Óvodánk rövid bemutatása	10
Gyermekkép, óvodakép	11
Gyermekkép	11
Óvodakép	12
Nevelésünk alapvető célja.....	15
Alapelveink	15
Küldetésnyilatkozat	17
Az óvodapedagógus, mint modell.....	18
Az óvodai nevelés feladatai.....	20
Óvodai nevelésünk három alappillére.....	20
Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program	26
Egészségfejlesztési program.....	28
Egészséges táplálkozás	28
Személyi higiéné.....	29
Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció	33
A beszoktatás	34
Eszztétikai nevelés	38
Az anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés.....	41
Értelmi fejlesztés és nevelés	44
Óvodai életünk tevékenységi formái.....	46
Játék.....	46
Verselés, mesélés	49
Ének, zene, népi játék, tánc.....	52
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	56
Mozgás	59
Külső világ tevékeny megismerése	65
IKT eszközök használata a csoportokban, gyermekek digitális kompetenciájának fejlesztése	72
Munka jellegű tevékenységek.....	74
Tanulás szerepe az óvodai nevelésben	76

A csoportnapló tartalma:.....	80
A GYERMEKEK EGYÉNI KÉPESSÉGFEJLESZTÉSE A CSOPORTBAN ÉS A CSOPORTON KÍVÜL	81
A SZÁZSZORSZÉP ÓVODA MÉRÉSI-ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	86
Óvodai életünk megszervezése	88
Személyi feltételek	88
Tárgyi feltételek.....	91
Mindennapi életünk megszervezése.....	92
Ünnepünk	95
Az óvoda kapcsolatrendszere.....	99
A családdal.....	99
Kapcsolattartásunk külső intézményekkel	101
Kapcsolataink a szakszolgálattal, szakmai szolgáltatóval.....	102
Védő-óvó hálózattal	103
Kapcsolatunk kulturális, sport és egyéb létesítményekkel	103
Kapcsolattartás a fenntartóval	104
Bilingual Nonprofit Kft.....	104
Százszorszép Alapítvány, Színes Gyerekvilág Alapítvány	104
Külhoni magyar óvodákkal.	104
Gyermekvédelem az óvodában, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.....	104
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	109
Pedagógiai programunk ellenőrzési - értékelési rendszere	112
Felhasznált szakirodalom:	114
LEGITIMIZÁCIÓS ZÁRADÉK	116

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény előírásai szerint az akkor még egymástól függetlenül működő óvodánk mindkét tagja 1999 – ben megalkotta saját pedagógiai programját Százzszorszép Óvodai Nevelési Program és Színes Téglák Nevelési Program néven, melyeket 2004-ben mindkét intézményünk módosított a hatályos jogszabályoknak megfelelően.

2004 szeptemberében a fenntartó a két óvodát összevonta, azóta egy intézményként, Óbudai Százzszorszép Óvoda néven működünk. Kezdetben két különböző helyi nevelési programmal, majd a törvényi változások következtében a **2010-ben felülvizsgált, módosított és egységesített nevelési program alapján folytattuk a nevelőmunkát.**

2025-ben a Pedagógiai Programunk az alábbi rendelkezések előírásainak figyelembevételével készült:

- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 2023. évi LII. törvény. a pedagógusok új életpályájáról és a 401/2023. (VIII. 30) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről,
- Az Emberi Erőforrások Miniszterének 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Budapest Főváros Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestület 280/ÖK/2001. (VI.27.) számú határozata
- Budapest Főváros Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestület 280/ÖK/2001. (VI.27.) számú határozatának módosítása (2015.05.29)
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

Pedagógiai tevékenységünket a fenntartó együttműködési megállapodása értelmében a Bilingual Kétnyelvű Oktatási Nonprofit Kft közreműködésével két (magyar és angol) nyelven végezzük. Óvodánk nevelőmunkájában kiemelt szerepet kap a kreativitás kibontakoztatása illetve a bátorító pedagógia.

A **pedagógiai programot** a nevelőtestület bevonásával az igazgató készíti el, a szülői munkaközösség véleményezi és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé [Púétv. 171. § (18), (43)].

A fenntartó a pedagógiai programot az igazgató általi felterjesztést követő harminc napon belül hagyja jóvá [Púétv. 171. § (46)].

A pedagógiai program nyilvános. [Púétv. 171. § (18)].

Megtalálható:

- Óvoda honlapja
- Oktatási hivatal honlapja
- Helyben a kijelölt helyen

Módosítás előírásai:

- Törvényi változás esetén
- Feladatváltozás esetén
- A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján

Programunk az Óvodai nevelés országos alpprogramjára épül. Felhasználja *Alfred Adler individuálpszichológiai téziseit és a bátorító pedagógiáját valamint Szuhányi Mária individuálpszichológiai alapelveit, Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel, Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevencióos óvodai program* című választható óvodai programok egyes fejezeteit.

Speciális nevelési feladatunk átfogja nevelőmunkánk egészét, megtartva mindazokat a jól bevált pedagógiai módszereket, eszközöket, értékeket, amelyek hatékonyságát az elmúlt évek tapasztalatai már bizonyították. Teret biztosít olyan új pedagógiai módszereknek, eszközöknek, amelyek hatékonyabbá, színesebbé teszik nevelőmunkánkat, óvodai életünket és a gyermekek fejlődését szolgálják.

Figyelembe veszi intézményünk sajátosságait, szem előtt tartva az óvodák sajátos arculatát, hagyományait, a szülők igényeit.

Bevezető

Mottó:

„Az élet legnagyobb ajándéka, ha sikerül megtalálni önmagunkat és kibontakoztatni a bennünk rejlő lehetőségeket”

(ismeretlen szerző)

Az óvoda, mint nevelési intézmény nem függetleníthető a környezeti hatásoktól, hiszen a nevelés mindenkor társadalomtól, embertől függő kollektív tevékenység. A mindenkori társadalom kultúrájával, szokásaival, értékrendjével mindig meghatározza a nevelés célkitűzéseit.

Mai társadalmunk folyamatos változáson megy keresztül. Változik struktúrája, átalakulóban van értékrendszere. Kialakulóban van az interkulturális (értékvilágok közötti átjárhatóság, kulturális interakció) és a multikulturális (kölcönös megértés, együttélés egyazon társadalomban létező kultúrák között) szemléletmód elterjedése.

A társadalmi és kulturális változások hatására módosulnak a nevelési intézmények, a velük szembeni elvárások, a nevelési c, módszerek, eszközök.

Fontos, hogy világunkban, így az adott intézményen belül is alkalmazkodni tudjunk a makró és mikor társadalmi elvárásoknak a helyi lehetőségekhez igazodva, és ki tudjuk alakítani ennek harmóniáját, érvényre juttatva a pedagógia komplexitását.

Az intézményünk két óvodájának környezetében élő családok szociális és szociokulturális helyzetére alapozva választottuk meg pedagógiai módszertárunkat. Jellemzően a jó szociális körülmények között élő, értelmiségi szülők keresik óvodánkat, általános az a tény, hogy nagy körültekintéssel választanak gyermeküknek intézményt, pedagógiai programot. Az óvodához való hozzáállásuk együttműködő, aktív, érdeklődő. Néhány általánosan tapasztalható nevelési attitűd is jellemző, amely a szülői szerep elbizonytalanodásában ölt testet, és amelyeket nem hagyhatunk figyelmen kívül pedagógiai programunk megfogalmazásakor. Tapasztalataink szerint a szülői jó szándék mellett is igen sok a „rosszul szeretett” gyerek, melynek különböző megnyilvánulásaival találkozunk:

- Elkényeztetettség.
- A szabályok, korlátok nélküli nevelés
- Az életkornak nem megfelelő ismeretek, élmények nyújtása.
- A szeretet tárgyiasult formában való megnyilvánulása.
- A szeretetadás érzékelhető kinyilvánításának hiánya.
- A gyermek számára negatív következményekkel járó büntetések alkalmazása.
- A túlzott elvárások.

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki legmegfelelőbb gondoskodást, nevelést. Olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen, amely igazodik egyéni szükségleteihez, elősegíti a közösségi élet kialakulását, biztosítja az önmegvalósítás feltételeit.

Mai világunkban különösen fontos, hogy szülőként és nevelőként is megbízható értékeket közvetítsünk gyermekeink felé.

A programjainkban megfogalmazott, a gyermekek egyéni személyiségfejlesztéséhez rendelt pedagógiai feladatok, a megvalósulást segítő eszközök, módszerek az elmúlt évek tapasztalatainak eredményét tekintve ma is helytállóak.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és

d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Nevelőmunkánkban fontos szerepet kell, hogy kapjon a gyermeki kreativitás kibontakoztatása, az önkifejezés, az önmegvalósítás, az önbizalom és önállóság erősítése, tehetségigérek támogatása.

Ez nyilvánuljon meg a gyermekek mozgásában, játékában, gondolkodásában, verbális és vizuális kifejezőképességében. Erősítse a szép iránti fogékonyságukat, esztétikai érzéküket, alakítsa közösségi magatartásukat.

Mindezek figyelembevételével építettük programunkat az individuálpszichológia bátorító pedagógián alapuló kreatív személyiségfejlesztésre

Tartalmi kidolgozásánál elsősorban a gyermekek alapvető megnyilvánulási módjára és fő tevékenységi formájára, a játékra és a mozgásra alapozva fogalmazzuk meg a főbb nevelési területeken végzendő nevelési - fejlesztési feladatainkat.

Egyik legfontosabb feladatunknak a sokszínű óvodai tevékenységrendszer megteremtését tartjuk, ahol a nevelés feladatai egymással összefüggő komplex módon érvényesülnek tág teret biztosítva a gyermeki kezdeményezésnek, felfedezésnek, aktív együttműködésnek. Célunk, hogy olyan ösztönző, segítő, megértő feltételrendszert teremtsünk, amely egyenlő esélyt ad minden gyermek számára, ahol az önkifejezés állandó lehetőségeinek biztosításával elősegíthetjük a gyermekek kreatív tevékenységét, gondolkodását. Ilyen feltételek mellett válhatnak nyitottá, közlékennyé. Ezáltal vágyódnak környezetük megismerésére,

felfedezésére, ráéreznek a problémák megoldásának nagyszerű örömére, fokozódik alkotókedvük, e közben fejlődnek a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkcióik, kibontakoznak az egyénben rejlő lehetőségek, fejlődik közösségi és önérték érzésük, alakul pozitív életstílusuk, szociális tulajdonságaik, ügyesednek, növekszik testi erejük.

Óvodánk adatai

Óbudai Százszorszép Óvoda

Az intézmény neve, székhelye:

Telephely óvodája:

Óbudai Százszorszép Óvoda

Színes Gyerekkert Óvoda

1032 Budapest Reménység utca 6.

**1032 Budapest, Gelléri Andor Endre u.
6.-8.**

Telefon: 368-42-40

Telefon: 368-40-42

e-mail: remeny_e-o@kszki.obuda.hu

e-mail: tegla-o@kszki.obuda.hu

honlap: <https://szazszorszep.obudaiovodak.hu>

www.szazszorszepovi.hu

Az intézmény fenntartójának neve:

Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata

Az intézmény felügyeleti szerve:

Budapest III. kerület Óbuda- Békásmegyér Önkormányzat Képviselő-testülete

1033 Budapest Fő tér 3.

Az intézmény igazgatója:

Pap Katalin

Óvodánk rövid bemutatása

Székhelyünk, az **Óbudai Százszorszép Óvoda** 1973-ban épült kétszintes, klinkertéglával borított épületét előkert és hatalmas játszóudvar övezi. Óriási platánok, fenyőfák biztosítják a hűsítő árnyékot.

A telephely óvoda, a **Színes Gyerekkert óvoda** mind földrajzi, mind környezeti szempontból igen kedvező területen fekszik. A Bécsi út fölött a Remete-hegy tövében, a Kiscelli kastély szomszédságában helyezkedik el, kiemelkedően jó környezeti adottságokkal rendelkezik. Az 1954-ben épült, óvodát fás, bokros, füves játszóudvar veszi körül, levegője tiszta, ózondús, Óbudán egyedülálló.

A folyamatos fejlesztés alatt álló játszóudvarainkban a játékok kiválasztására nagy gondot fordítunk, hogy biztonsági szempontból és a gyermekek sokoldalú mozgásigényének kielégítésére szempontjából is megfelelő legyen. Udvárunk fontos szerepet játszik gyermekeink mozgásfejlesztésében.

A Reménység utcai épületünk 5, a Gelléri Andor Endre utcai óvoda 4 csoportszobával rendelkezik. Mindkét épületünkben van egy-egy, a többenél kisebb alapterületű, kevesebb gyermek befogadására alkalmas szoba. A Színes Gyerekkert Óvodában ez a kisméretű helyiség a 6-7 évesek csoportja, ahol a negyedik óvodai nevelési évre itt maradó gyermekek hatékony képességfejlesztését tudjuk megoldani

Kisebb átalakításokkal, ma már mindegyik csoporthoz külön öltöző tartozik. A belső terek átalakítása, faburkolása az öltözőszekrények egyedi kivitelezése, dekorálása esztétikus belsőt kölcsönöznek óvodáinknak.

Sajátos lehetőséget biztosít a szomszédságunkban lévő Óbudai Kulturális Központ, amely rendezvényeit, könyvtárát is szívesen látogatjuk.

Óbuda történelmi múltja, a Margit- sziget, a Duna, a Kiscelli Kastély, a Remete-hegy közelsége kiapadhatatlan élményforrást biztosítanak számunkra nevelőmunkánkban.

Gyermekkép, óvodakép

Gyermekkép

*„A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.”
(Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja)*

A gyermek maga a csoda, akinek az a dolga, hogy fejlődjön. Örökmozgó, kíváncsi, szeretetre és odafigyelésre vágyó közösségi lény, saját akarattal, önálló vágyakkal, álmokkal, képességekkel, ismeretekkel. Állandó fejlődésben lévő kisember, formálódó személyiséggel, kialakulóban lévő egyéni képességstruktúrával.

Ha nem kap értő figyelmet, megtalálja azt a módot, hogy felfigyeljenek rá.

Ha odafigyelnek rá, szeretetet ad és feltétel nélküli bizalmat. Képes alkalmazkodni, érdeklődő, kíváncsi és tevékeny. Képes felfedezni a világot, képes adni és kapni. Csodálkozik és gyönyörködik. Nyitott és befogadó. Megismeri lehetőségeit, felfedezi önmagát. Alkotó fantáziája kiapadhatatlan, segítségével problémahelyzeteket teremt és old meg. Tevékenységein keresztül felfedez, tapasztal, hibázik és javít. Belső énje egyre több ismeretszerzésre sarkalja. Mindenre odafigyel, észrevétlenül tanul. Állandóan kérdez, kérdéseire válaszokat vár.

Természetes egyszerűséggel és könnyedséggel mutatja meg, hogy mit tud. Eljátssza, lerajzolja, megalkotja. Fantáziája segítségével a kitérő világról szerzett ismereteit, tapasztalatait (*beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is*) – belső indítatásból fakadóan – a saját képére, vágyaira formálja. Feltétele, hogy legyen, aki odafigyel rá. Aki megteremti számára azt a biztonságos, életkori sajátosságait, fejlődési ütemét figyelembe vevő, aktivitásra serkentő, élményt nyújtó, segítő, toleráns, elfogadó közeget, ahol biztosított számára mind ezen lehetőség. Elősegíti fejlődő személyiségének egyedi, senkihez sem hasonlítható kreatív alakulását. Biztosítja, hogy minden egyes gyermek a többiekkel egyenértékűnek, fontosnak érezze magát, tanuljon meg mások érzéseire figyelni, segíteni, örömet szerezni. Lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek felismerjék a határok betartásának, az alkalmazkodásnak a jelentőségét, bátran alkalmazzák a kommunikációs eszközöket, képességeik, tulajdonságaik ismeretében önállóak, igényesek legyenek.

A gyermek kibontakoztatásának feltétele az olyan bizalmat, érzelmi és fizikai biztonságot, segítségnyújtó megértést és toleranciát sugárzó közeg, ahol maximálisan érvényesítheti szükségleteit és jogait. Lehetősége van megismerni, felfedezni, kipróbálni önmagát. Ezeknek a feladatoknak csak akkor tudunk megfelelni, ha olyan öröm és sikerorientált tevékenységekre épülő magas színvonalú, szeretetteljes gyermekközpontú nevelést valósítunk meg, *ahol a gyermekek egyéni képességei és készségeinek fejlődését önmagához képest mérjük*, ahol az értékek közvetítése, a meglévő hátrányok csökkentése és a különleges képességek fejlődésének támogatása elsődleges feladatként jelenik meg. Óvodai nevelésünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodánk ezeknek a kívánalmaknak szeretne megfelelni.

Óvodakép

Óvodánk feladatának tekinti, hogy elősegítse az óvodások a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Mindezt az optimális feltételrendszer megteremtésével biztosítjuk (személyi, tárgyi, valamint pedagógiai környezet), az életkori sajátosságokra épülő tevékenységi formákra alapozva – a családdal szorosan együttműködve – olyan erkölcsi, pedagógiai, fejlesztő-nevelési feladatok megszervezésével, amelyek lehetővé teszik, hogy minden gyermek eljusson a korának megfelelő jártasságok, készségek és képességek szintjére.

Feladatunk továbbá megteremteni számukra

azt az ideális nyelvi környezetet, amely lehetővé teszi az idegennyelv-elsajátítás az óvodáskor életkori sajátosságainak leginkább megfelelő és leghatékonyabb lehetőségét,

valamint

azt az ideális bátorító környezetet, amelyben önbizalommal, életkornak megfelelő önismerettel, metakommunikatív képességekkel rendelkező, együttműködő gyermekekké válnak,

így kreativitásuk kiteljesedhet, kibontakozhat.

Pedagógiai programunkban megfogalmazott céljaink, feladataink, a megvalósítást elősegítő módszereink, eljárásaink megmutatják az utat az óvoda hármaskörének teljesítéséhez.

<u>Óvó- védő:</u>	<u>Szociális:</u>	<u>Nevelő – személyiségfejlesztő:</u>
A gyermeki személyiség elfogadása.	Minden gyermek számára azonos jog biztosítása az óvoda „használatához” testi, lelki szempontból egyaránt.	Egyénre szabott, differenciált tárgyi feltételek, nevelői hatások, nevelési módszerek biztosítása, melyek az óvodáskor végére a gyermek számára az iskolakezdéshez legoptimálisabb fejlettségi szintet eredményezik, ily

		módon segítve a sikeres iskolai beilleszkedést.
Az életkori sajátosságok figyelembe vétele.	<p>A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeknek biztosítjuk önazonosságuk megőrzését és ápolását, nemzeti identitásuk erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését, valamint a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.</p> <p>A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.</p>	<p>Elsődleges, hivatásukból adódó nevelői feladatunk a gyermekek személyiségének alapos megismerése, fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése, testi, szociális és értelmi képességeinek egyénileg differenciált és életkor-specifikus alakítása elsősorban a játékon keresztül, az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével. (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő, fejlesztési szükségletet mutató és kiemelkedő képességű gyermekeket is)</p>
Az egészség megóvása.	A hátrányok csökkentése.	
Pozitív érzellemmel telített, vidám, derűs légkör biztosítása.		

Gyermekvédelmi feladatok teljesítése.		
A gyermekbalesetek elkerülése, lehetőségek kiküszöbölése.		

Nevelésünk alapvető célja

A 3–7 éves korú gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni képességeinek és önmagukhoz mért fejlődési ütemének figyelembevételével célunk az egészséges, harmonikus személyiség kibontakoztatása, a gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Olyan nyitott, kreatív, együttműködő, kiegyensúlyozott, optimista, kezdeményező, magabiztos, az idegen nyelv befogadására és alkalmazására képes gyermekek nevelése, akik készek a közösségi magatartásra, örömmel készülnek az iskolára, nyitottak az új kihívásokra, eligazodnak szűkebb környezetükben, és rendelkeznek mindazokkal a szükséges testi, szociális, értelmi képességekkel és érettséggel, amelyek biztosítják számukra a sikeres iskolai élet megkezdését.

Alapelveink

- A gyermekközpontúság, a gyermekek mindenekfelett álló érdekének tiszteletben tartása
- Az érzelmi biztonságot nyújtó biztonságos, esztétikus, derűs óvodai környezet megteremtése
- *Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához*
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- Az egyéni bánásmód, a gyermekek életkori sajátosságaira épülő egyéni fejlesztés fejlődési ütemük, képességeik, személyiségük, terhelhetőségük, tehetségigéreteik figyelembe vételével.
- A szabadon választott tevékenység - elsődlegesen a játék - sokoldalú lehetőségeinek biztosítása
- A játékba integrált, a tevékenységekben megvalósuló tanulás és fejlődés lehetőségének megteremtése
- Az anyanyelvi, az érzelmi, a környezettudatos nevelés és a mozgás kiemelt területként való kezelése.
- A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak megfelelő eszközök, módszerek alkalmazása
- A minőségi munka iránti elkötelezettség, szakmai önképzésre, továbbképzésre való igényesség
- A családi nevelés kiegészítése, a szülő – óvoda partner kapcsolat hatékony kialakítása, fenntartása.
- A hátrányok kompenzálása
- A különösen tehetséges gyermekek egyéni képességeihez igazodó összehangolt fejlesztése,

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára a szükséges segítség, gondozás, nevelés, és fejlesztés biztosítása.
- A bizalomra épülő kapcsolatrendszer kialakítása.

Küldetésnyilatkozat

Az Óbudai Százszorszép Óvoda - küldetését a következőkben deklarálja:

Az óvodavezetés demokratikus irányítása mellett a munkatársak együttműködő közösségben dolgoznak, melynek fontos jellemzői az egyenértékűség, az egymás iránti bizalom, tolerancia, mely minta a gyerekcsoportok közösséggé válásához.

Az óvodánkban biztosítjuk az azonos jogok megvalósulását. Tiszteletben tartjuk a szülőknek azt a jogát, hogy vallás- és világnézeti meggyőződésüket családi nevelésükben érvényesíthessék. Az óvoda munkatársai vallási és világnézeti tanítások igazságáról nem foglalnak állást, ezekben a kérdésekben semlegesek és elfogadóak maradunk.

Programunk szellemének megfelelően kerülünk és megakadályozunk mindenfajta zaklatást és hátrányos megkülönböztetést.

Bármilyen intézményi hatáskörben hozott döntést felül kell vizsgálnunk, ha bárki jelzi, hogy ez a döntés a gyermek érdekével ellentétes, és ha ez bebizonyosodik, a döntés semmissé válik.

Óvodánkban a titoktartási kötelezettség minden munkatársunkra vonatkozik.

Az élet legfőbb értékeinek tartjuk a következőket:

- Belső harmónia, lelki béke.
- Önbizalom, jó fellépés.
- Barátok, társak, az emberek szeretete, bizalma.
- Örömmel végzett, alkotó munka, élethivatás.
- Családi boldogság, szeretteink egészsége, boldogulása.
- Egészség, erő, munkabírási, erős idegrendszer.
- Függetlenség, szabadság, az, hogy az ember maga dönthessen sorsáról.
- Az a tudat, hogy az ember hasznos és fontos munkát végez.

Ezt kívánjuk biztosítani munkatársainknak az optimális munkafeltételek nyújtásával, óvodásainknak nevelésünk optimális személyiségfejlesztő hatásával.

Az óvodapedagógus, mint modell

Az óvodapedagógus legyen modell, példakép a gyerekek, szülők számára, mint a gyermekek nevelésével, fejlesztésével a család után legtöbbet foglalkozó domináns személy.

Értékfelfogása erősen hat a gyermekre. Fontos, hogy milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli. E programot megvalósító óvodapedagógus közvetítse a kreativitás szellemiségét, amely a gyermek egész személyiségének harmonikus fejlesztését, önállósulási törekvéseit, kifejezőkészségét, alkotóvágyát, a tevékenykedés örömét és sikerélményét biztosítja. Rendelkezzen megfelelő önismerettel, ezáltal önfelelősséggel és önbizalommal.

Törekedjen belső harmóniára, kiegyensúlyozottságra, az értékek megőrzésére, kialakítására.

A gyerekek számára nyújtson biztonságot, védelmet, hogy bizalommal forduljanak hozzá.

Fejlesztésükhöz találja meg azokat az egyéni módszereket, amely a gyermek pozitív énképének, önbizalmának kialakulását segíti elő. Legyen képes bármely tevékenységével, alkotásával esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket.

Ismerje fel határait, tudja, mire képes, mik a lehetőségei, és ezeket maximálisan használja ki.

Legyen igénye az önművelődésre, szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztésére, legyen nyitott a folyamatos tanulásra, új ismeretek kreatív alkalmazására.

Személyiségvonásaiban jelenjen meg a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben legyen érezhető a hitelesség, tapintat és empátia, a megértés és együttműködés.

Tudjon összehangolt munkát végezni a vele egy csoportban dolgozó pedagógussal, a pedagógiai munkát segítő dajkával és az angol anyanyelvű nevelővel és az óvodában dolgozó segítő szakemberekkel. Tudja megosztani a pedagógiai feladatokat. Legyen képes a nevelési elveket a gyakorlatban is egyeztetni. A kialakult nevelési, pedagógiai vitákban legyen meggyőző vagy meggyőzhető. Fogadja el tévedését és tudja korrigálni. Vállaljon felelősséget a közösen kitűzött célok, és feladatok megvalósításáért. Pozitív szemlélettel, tevékenyen és türelemmel oldja meg a feladatokat és problémákat. Kommunikációja legyen egyértelmű, konstruktív.

A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatában a döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítse a legjobb megoldás kialakítását. Legyen elkötelezett a minőség iránt.

Az óvodapedagógus feladatait részletesen a munkaköri leírása szabályozza.

Az óvoda valamennyi munkatársa:

- érezze sajátjának, „második otthonának” az óvodát
- az épület helyiségeinek rendben és tisztán tartásával, esztétikus dekorálásával járuljon hozzá a gyerekek és felnőttek jó közérzetéhez

- jól ápolt megjelenésével, kulturált kommunikációval, segítő hozzáállással keltsen jó benyomást mind szülői körben, mind az óvodába látogató hivatalos és nem hivatalos személyekben
- valamennyi óvodában dolgozó kolléga (segítő szakemberek, dajka, pedagógiai asszisztens, kertész-karbantartó) feladatait részletesen a munkaköri leírása szabályozza.

Az óvodai nevelés feladatai

Óvodai nevelésünk három alappillére

1. A kreativitás

„A kreativitás alkotóképességet, teremtőképességet jelent, amely során a különféle képességek szerveződése lehetővé teszi az elszigetelt tapasztalatok összekapcsolását, újszerű értelmezését és új formában történő megjelenését.” (Guilford)

A kreativitás megmutatkozik:

- A problémák iránti érzékenységben
- A gondolkodás könnyedségében (fluencia), amely a szavak, gondolatok közötti kapcsolatok gyors képzésében nyilvánul meg.
- A gondolkodás rugalmasságában (flexibilitás), ez teszi lehetővé a megoldások célszerű variálását.
- A gondolkodás eredetiségében (originalitás), a szokatlan megoldások képességében rejlik.

A gyermek kreativitása

A kreativitás, az ötletesség a legfőbb hajtóerő a gyermek fejlődésében!

A gyermek azzal, hogy valamit kíváncsiságból kipróbál, új helyzeteket teremt, az újdonság pedig lenyűgözi, örömet ad és mint új tapasztalat, pillanatonként bölcsebbé teszi. A sok különös szituáció révén a gyermek levonja tudattalanul is a tanulságot. Bizonyos helyzetek között hasonlóságokat, analógiákat fedez fel, és közös vonásait tudásként építi be elméjébe. Ez a tudás azután már alkalmazható más helyzetekre is. Az újdonságok tehát hasznos tapasztalatokat jelentenek, ezeknek táptalaja pedig az, hogy gyermek manipulál, foglalkozik dolgokkal, tárgyakkal, először inkább csak kipróbál, később elmélázik valamin, majd akár egészen hosszan elgondolkozik valamin, és csak az után cselekszik. De ahhoz, hogy manipuláljon, kell valami, ami elindítja a kipróbálást, ez pedig az ötletvezéreltség. Kell egy elindító öltet, valami, ami még nem volt. Ekkor jön elő a kreatív gondolkodás, ami a már meglévő tapasztalatokat keresztezi a kíváncsisággal.

Fontos feladatunk, hogy a tapasztalás, ötleteinek kipróbálása útjába ne állítsunk gátakat.

Ideális esetben a gyermek az ötleteit meg is valósítja, átviszi alkotó munkába: fest, agyagozik, rajzol és énekel, meséket talál ki, vagyis minden tevékenységében képes újat alkotni, ami örömmel tölti el. Fontos, hogy a pedagógus ennek teret adjon, ezt elismerje, értékelje. Ismerje fel és támogassa az egyéni tehetség megnyilvánulásait, felhívja rá a gyermekhez közel álló felnőttek figyelmét. Így válik a hajtóerővé a kreativitás a gyermek fejlődésében.

2. Az idegen nyelvi nevelés

A kisgyermekkorai nyelvtanítás nem a tudatos nyelvhasználatot, nyelvi szabályok alkalmazását célzó nyelvtanulást, hanem a spontán, az anyanyelv elsajátításához hasonló nyelvelsajátítást tűzi ki célul, melynek távlati célja a kommunikációs kompetencia elérése idegen nyelven.

Az ilyen korai nyelvelsajátításnak azért van létjogosultsága, mert az óvodások artikulációs bázisa még nem alakult ki az anyanyelvükön, így az még könnyen alakítható. Ebben az életkorban pszichológiai gátlások még nem akadályozzák a nyelvtanulást. A gyerekek a nyelvelsajátítást az anyanyelvük elsajátításához hasonlóan végzik. A program természetes, a kisgyermek életkori sajátosságainak megfelelő nyelvtanulási módot tartalmaz, melyben az új szavakat, kifejezéseket a folyamatos játék és egyéb hétköznapi tevékenységek természetes velejárójaként sajátítják el a gyerekek.

Az óvodánkban működő „egy személy – egy nyelv” modell egy európai szellemiségű nyelvelsajátítási módszer. Lényege, hogy mindkét nyelvet külön személy képviseli. A nyelvi mintát egy-egy személy demonstrálja, így a gyerekek ösztönösen fordulnak a pedagógushoz annak saját anyanyelvén.

A nap teljes egészében (a délutáni pihenés idejét kivéve) két nevelő foglalkozik a gyerekekkel: a magyar óvodapedagógus és az angol anyanyelvű pedagógiai asszisztens. Így az óvodában töltött idő teljes egészében természetes módon jut el a gyerekekhez az angol nyelv. A két nevelő a nap folyamán mindig saját anyanyelvén beszél a gyerekekhez minden élethelyzetben. Az angol nevelők a nyelvi kifejezéseket állandóan kísérik nonverbális szinten is. A gyerekek a helyzetből megértik, miről van szó, tehát szituatív felfogóképességük segítségével jönnek rá a nyelvi kifejezésformák jelentésére.

Az utánzásokon alapuló nyelvelsajátítás fő terepe a játéktevékenység, alapja az érzelmi biztonság.

Az angol anyanyelvű nevelő a nap minden tevékenységében aktívan részt vesz. Bekapcsolódva a gyerekek játékába, kihasználja a játékban (mint alapvető óvodai tevékenység formában) rejlő lehetőségeket, így alkalma nyílik a nyelvi fejlettségi szint folyamatos felmérésére és az egyéni fejlesztésre. Részt vesz a gondozási tevékenységekben (étkezés, mosdó használat, öltözködés), amely alkalmat teremt a napi élethez kapcsolódó szavak, kifejezések spontán beépüléséhez. A közösen megtervezett szervezett tevékenységek keretében a magyar pedagógussal összehangoltan közvetíti angol nyelven az ismereteket a gyerekek felé. Az egyes fejlesztési területek nyelvi megosztottsága, az angol nyelvi készségfejlesztés a nevelési területek részletes kidolgozásánál található

Célunk, hogy a gyerekek az ösztönös, játékos és utánzásokon alapuló nyelvtudásukat az iskolában a tudatosság szintjén alkalmazzák.

Feladataink:

- Az idegen nyelven zajló tevékenységeken, párbeszédiken keresztül szeretessük meg a gyerekekkel az idegen nyelvet.

- Szoktassuk az óvodásokat az idegen nyelvű beszédhez.
- Motiváljuk őket, hogy ismételjék, használják az idegen nyelvű kifejezéseket.
- Ismertessük meg a gyermekeket az angolul beszélő népek dalaival, mondókáival, játékaival, így közvetítve számukra más népek kultúráját is.
- Hangoljuk rá a gyermekeket az iskolai idegennyelv-tanulásra, illetve az ahhoz szükséges készségeket alakítsuk ki.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Megértik az egyszerű, hétköznapi kommunikációban elhangzó mondatokat angol nyelven, az angol gyerekek magyar nyelven.
- Képesek az idegen nyelvű kérdésekre az idegen nyelven, vagy anyanyelvükön válaszolni.
- Tőmondatokban, vagy akár kulcsszavak egymás mellé rakásával mindennapi tevékenységeikről, illetve a feldolgozott témákról az idegen nyelven is megnyilatkoznak.
- Megnevezik a környezetükben lévő tárgyakat és ismerik az óvodában feldolgozott témakörökhöz tartozó legfontosabb szavakat angol nyelven. Passzív szókincsük jelentősen nagyobb az aktívnál.
- Jelentős számú angol nyelvű dalt, mondókát, verset és mesét is ismernek.

3. Az individuálpszichológia - bátorító pedagógia

Individuálpszichológia – bátorító pedagógia: Az Alfred Adler és Rudolf Dreikurs által kidolgozott módszer alapelve, hogy a gyermek, az ember egyedi, egyszeri, megismételhetetlen individuum, fő célja a gyermek megértése.

A személyiség társadalmi -, közösségi lény voltát helyezi előtérbe. Az egyén minden erejével arra törekszik, hogy társaival az együttélés összefüggéseit keresse, egyenértékű lehessen a közösségben és megtalálja fontosságát- és saját biztonságát. Az individuum egységes megbonthatatlanágát, a cél és feladatorientáltságát helyezi előtérbe. Kiemeli a kisebbségi érzés létét. Ez az, ami ellen küzdünk, ezt igyekszünk kompenzálni.

Az érzelmi kompetencia két legfontosabb komponense az érzelmek felismerésének, szociálisan elfogadható kifejezésének és szabályozásának a készsége. A szociális interakció sikeressége nagymértékben függ attól, miként tudjuk közvetíteni mások felé érzéseinket, érzelmileg hogyan alkalmazkodunk az adott társas helyzethez, ugyanakkor a verbális és a nem verbális kommunikációs jelzések – amelyeken keresztül az érzelmek kifejezése történik – megértése és értelmezése szintén alapvető jelentőséggel bír a hatékony szociális kommunikációban, amely az egyik legfontosabb részterülete a szociális kompetenciának. Az

érzelmek szabályozásának készsége alapján működik az érzelmek megfigyelése, felismerése, értékelése, valamint rövid vagy hosszú távú módosítása.

Az érzelmi és szociális kompetencia kialakulásának előfeltétele, az óvoda gyermek legfőbb igénye az érzelmi biztonság, amelyet környezete és a vele foglalkozó felnőtt teremthet meg számára.

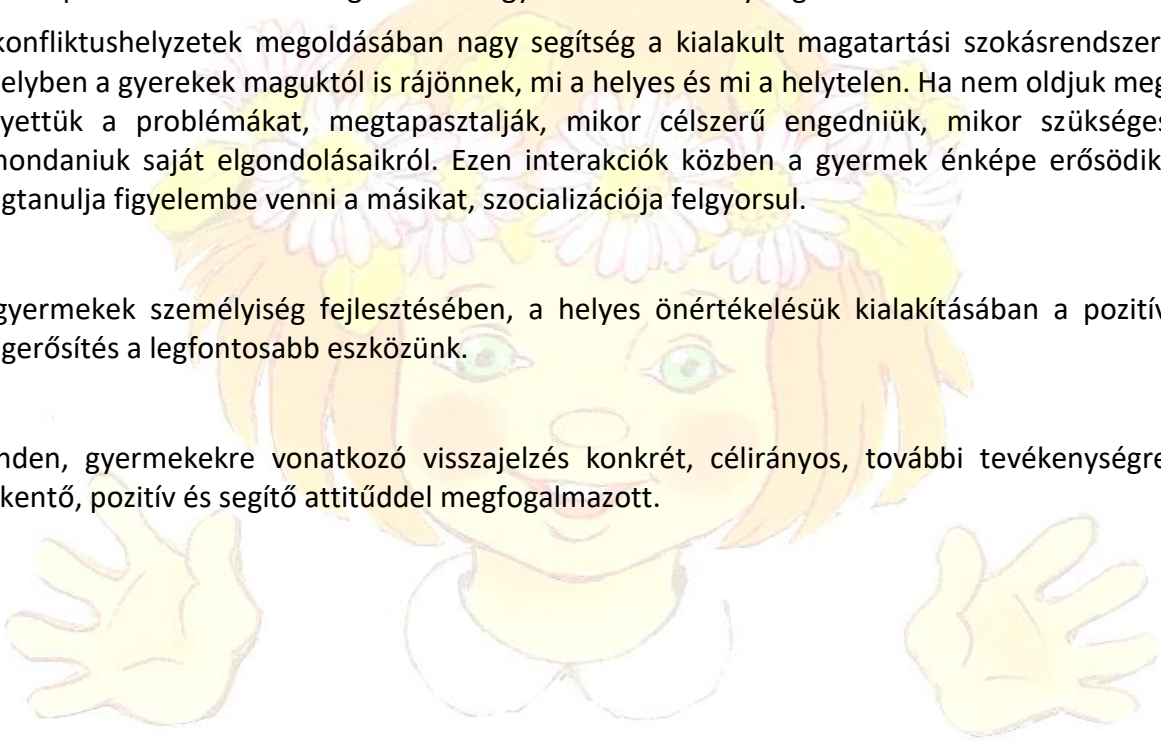
Feladatunk, hogy segítsük elő a szociális interakciók folyamán a gyermekben megjelenő érzések, érzelmek kifejezését, szabályozását. Így fejlődjön érzelmi kompetenciájuk. Támogassuk a gyermekek kooperációs képességét, hogy egyenértékű lehessen a közösségben, megtalálja fontosságát és biztonságát. A téves célokból a konstruktivitás felé segítjük őket.

Pozitív, bizalommal teli légkörben, spontán, játékos tapasztalatszerzést kell biztosítanunk! Gyermekeink ezáltal megerősítést kapnak képességeikről, fokozva bennük a tanulás iránti vágyat. A folyamatos, párhuzamosan is végezhető tevékenységek irányítása során, személyre szabott pozitív értékeléssel segítsük elő a gyermekek személyiségének kibontakozását!

A konfliktushelyzetek megoldásában nagy segítség a kialakult magatartási szokásrendszer, amelyben a gyerekek maguktól is rájönnek, mi a helyes és mi a helytelen. Ha nem oldjuk meg helyettük a problémákat, megtapasztalják, mikor célszerű engedniük, mikor szükséges lemondaniuk saját elgondolásaikról. Ezen interakciók közben a gyermek énképe erősödik, megtanulja figyelembe venni a másikat, szocializációja felgyorsul.

A gyermekek személyiség fejlesztésében, a helyes önértékelésük kialakításában a pozitív megerősítés a legfontosabb eszközünk.

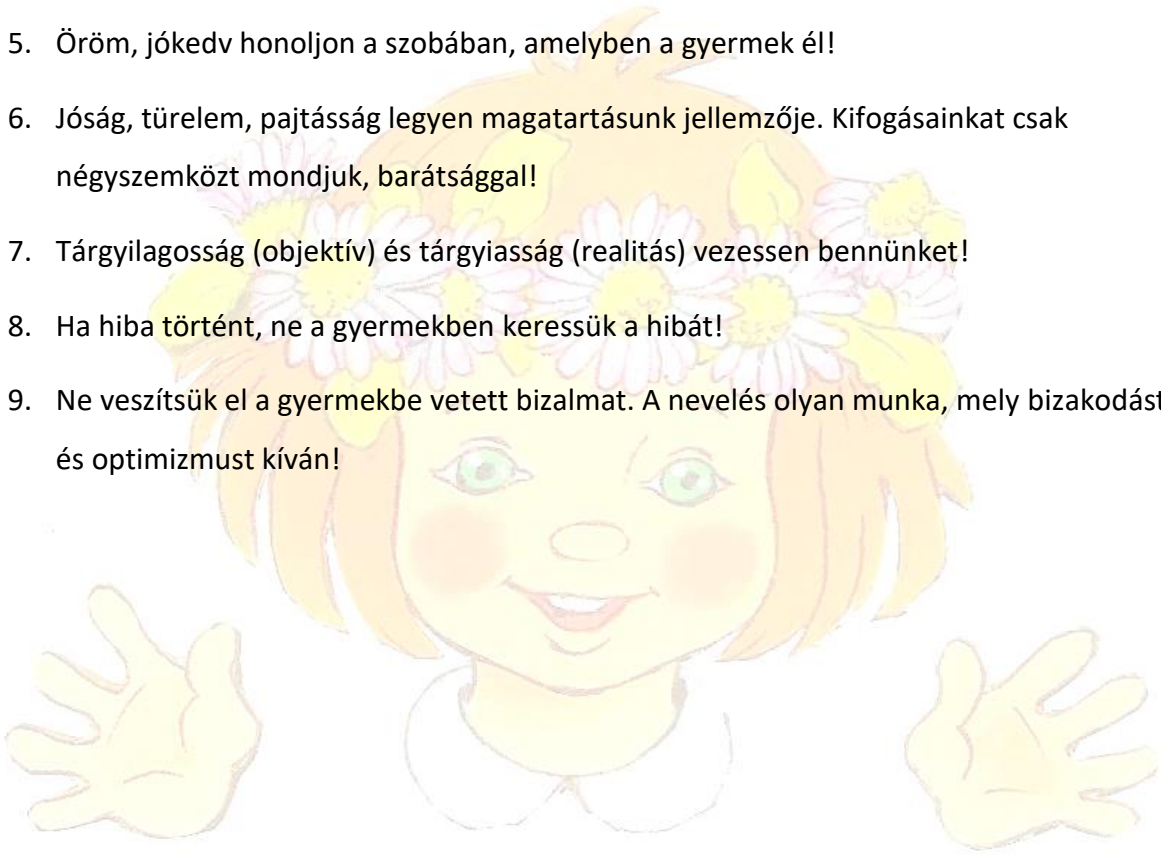
Minden, gyermekekre vonatkozó visszajelzés konkrét, célirányos, további tevékenységre serkentő, pozitív és segítő attitűddel megfogalmazott.

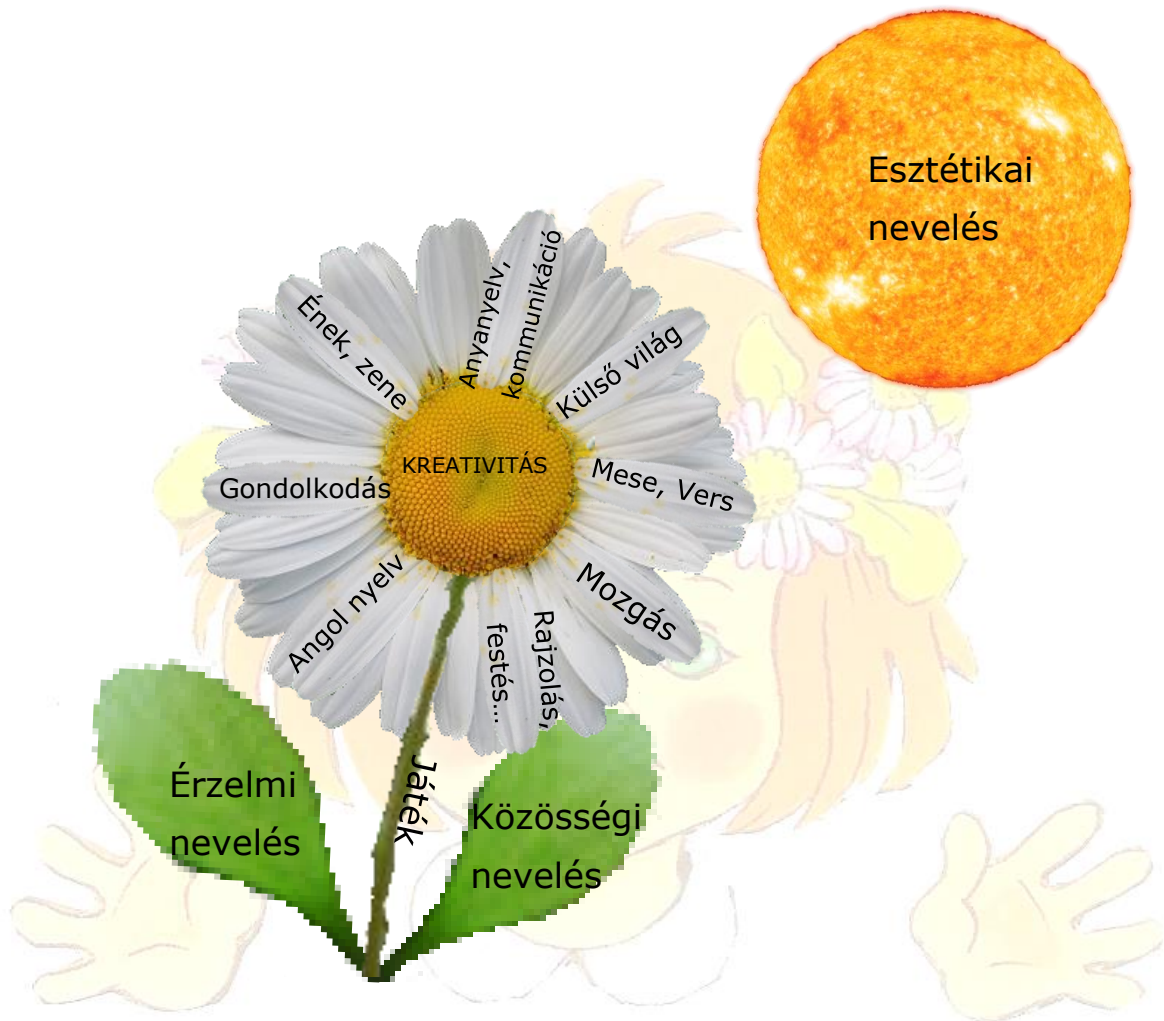
A bátorító pedagógiai alapelvei

1. Egyéni módon neveljük!
2. Mint nevelők legyünk passzívak!
3. Adjunk annyi önállóságot és szabadságot a gyermeknek, amennyit a körülmények megengednek!
4. Igyekezzünk beleélni magunkat a gyermek lelkivilágába!
5. Öröm, jókedv honoljon a szobában, amelyben a gyermek él!
6. Jóság, türelem, pajtáság legyen magatartásunk jellemzője. Kifogásainkat csak négy szemközt mondjuk, barátsággal!
7. Tárgyilagosság (objektív) és tárgyiasság (realitás) vezessen bennünket!
8. Ha hiba történt, ne a gyermekben keressük a hibát!
9. Ne veszítsük el a gyermekbe vetett bizalmat. A nevelés olyan munka, mely bizakodást és optimizmust kíván!

NEVELÉSÜNK RENDSZERÁBRÁJA

Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program

*„Az egészséges életmódra nevelés,
az egészséges életvitel igényének
alakítása kiemelt jelentőségű.
Az óvodai nevelés feladata a gyermek
testi fejlődésének elősegítése.”
(Óvodai nevelés Országos alapprogramja)*

Óvodai nevelésünk minden tevékenységével szolgálja a gyermekek egészséges testi, lelki, értelmi és szociális fejlődését.

A gyermekkor egyik legjelentősebb szakasza az óvodáskor, mivel az általános fejlődés üteme ilyenkor a legnagyobb. Ezekben az években alakulnak ki az alapvető egészségi és szociális szokások is, ezért kiemelkedő szerepe van az óvodai nevelésnek a gyermekek egészséges életvitelének megalapozásában.

Célunk: Az óvoda környezeti, tárgyi adottságait teljes mértékben kiaknázva:

- Az egészséges életritmust kialakítani.
- A családi környezeti hatásokat, lehetőségeket kiegészíteni.
- A test és a lélek egyensúlyát megteremteni.

A gyermekek gondozása szeretetteljes odafigyelést kíván a pedagógustól, az angol nevelőktől, dadustól egyaránt.

Feladataink:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A gyermek jó közérzetének, komfortérzetének kialakítása
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, az egyéni mozgásigények, az öngyógyítás lehetőségének biztosítása
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- *Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.*
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

- Megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.
- Élettani szükségletek biztosítása (korcsoportonként a napirend kialakítása).
- A testi szükségletek kielégítéséhez fontos higiéniai feltételek megteremtése.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.
- A bántalmazás, erőszak megelőzése.
- Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás.
- Biztosítani a gyermek egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet a szülők és az egészségügyi intézmények iránymutatása alapján (pl.: diabéteszes- , vagy fokozott allergiás gyermek esetén).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Egyéni fejlettségükhöz mértén mozgásuk összerendezetté, harmonikussá válik.
- Belső igényé válnak az egészségügyi, higiénés szokások.
- Önállóan, kis segítséggel tudnak öltözködni. Egyéni szükségletüknek megfelelően a hőmérséklettől függően jelzik igényüket.
- Étkezésnél az igényelt ételmennyiséget el tudják dönteni, igénylik az egészséges ételek jelenlétét a mindennapokban.
- Kialakulnak a kulturált étkezési szokások.
- Örömmel és szívesen tartózkodnak a szabad levegőn, bátran használják a csoportszobai és udvari mozgásfejlesztő játékeszközöket

Egészségfejlesztési program

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű *a gyermek egészséges táplálása.*

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az *öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából* kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

*kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
gyümölcs, zöldség,
hús, hal, tojás,
tej és tejtermék,
olaj, margarin, vaj, zsír.*

Az óvoda étkezését biztosító étkeztető cég kapcsolattartójával havonta történik egyeztetés az étlap összeállításáról, különös figyelemmel a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.

Az óvoda és a pedagógusok feladatai:

- Az óvodapedagógusok mindent megtesznek, hogy megismertessék a gyermekeket az új ízekkel, addig ismeretlen étel- és italféleségekkel. Kulturált körülmények között az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához. Megkedveltetik az ízeket, intenzív rágásra ösztönöznek, folyamatosan folyadékot biztosítanak. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismertetik meg a gyerekeket. Fokozottan ügyelnek a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (gyermekétkeztető cég vagy a család biztosítja).

- Tanácsot adnak, hogy az óvodai étrendet otthon milyen egészséges ételféleségekkel egészítsék ki (alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi, barna kenyér, gyümölcs, zöldség), milyen haszontalan ételeket és italokat kerüljenek (cukros, sós, zsíros ételek és italok)
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás). Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai feldolgozásra kerülnek a foglalkozásokon is. Minden tanévben sor kerül az egészséggel kapcsolatos projekt megvalósítására.
- Önkéntes felajánlással a szülők kiegészíthetik gyümölccsel, zöldséggel az óvodai étkezést, mely előkészítését, tálalását a dajkák végzik

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztéséért

Változatos napi és heti rendszerben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését. Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron). Heti 1 kötelező mozgás tevékenységet vezet. Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja. Megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait. Megfigyeli mozgás közben a gyermeket, detektálja az esetleges elmaradásokat és a kiemelkedő képességeket. Ha úgy ítéli meg, bevonja az óvoda segítő szakembereit a gyermek képességfejlesztésébe.

Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi. (A mozgás fejlesztés részleteit lásd a mozgás fejezetben.)

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Jól ápolt megjelenésével mintát ad a gyermekeknek.

Tisztálkodás

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A tisztálkodási folyamatát, helyes sorrendjét és technikáját megismerteti a gyermekekkel.

- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Felhívja a figyelmüket a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolására, a ruházat higiénijára, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt.
- Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

- Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és az öltözködés között.
- Fokozatosan kialakítja az önállóságot.
- A szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz.
- Fokozatosan kialakítja az önállóságot az öltözőszekrények rendben tartásában.

Pihenés

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően a nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését.
- A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.
- Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja. Biztosítja a rugalmas pihenés lehetőségét.
- Az ágynemű tisztításáról a szülők gondoskodnak, általában három hetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiénias szabályok kialakítása.

- Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák és a takarítók meghatározott rend szerint végzik feladataikat.
- Az óvodapedagógusok feladata a balesetveszély és a fertőzések elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezelni, szükség esetén kezdeményezni tisztítását, javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a biztonságos közlekedés szabályaira.
- Balesetek, sérülések esetén kijelölt **egészségügyi felelős** gondoskodik az elsősegély nyújtásról és a gyermekek ellátásáról mindkét épületünkben, akik rendelkeznek legalább egy munkahelyi alapfokú elsősegélynyújtási és CPR (komplex újraélesztés) tanfolyammal.

- A gyermekek szükséglete szerint és a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet alapján (szülők tájékoztatása mellett) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik: szakszolgálatok, az **óvoda védőnője, fogorvosa, orvosa** segítségével. Részletesebben lásd az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatában.
- Az óvodapedagógus és a segítő szakembereink (fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus) folyamatosan konzultálnak és együttműködnek kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetén a külső szakemberekkel.

Az egészséges életmód alakításában kifejtett pedagógiai tevékenységeink mindegyikében részt vesznek az angol nevelők is. A tevékenységek gyakorlása közben folyamatos lehetőség adódik a nyelvvél való spontán ismerkedésre, hiszen a szituáció, a rutinosan elvégzett önkiszolgáló tevékenységek biztosítják a megértést, később a passzív nyelv aktívvá fordulása után a tevékenységek közbeni adekvát párbeszédet.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Alapelvek:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut a szülőknek, hiszen a felnőttek modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Mivel az óvodában s annak 5 méteres körzetében tilos a dohányzás, így az intézményben e tevékenység gyakorlására utaló példát nem látnak a gyermekek. Ám a dohányzás másodlagos jelei minden dohányzón megmutatkozhatnak. Cél tehát, hogy az óvoda teljes mértékben dohányzás mentes terület legyen, vagyis egy dolgozó se hódoljon e szenvedélynek.

A dohányzás megelőzését szolgáló, a drog és alkohol veszélyeit életkornak megfelelő szinten megismertető óvodai egészségnevelési program tevékenységei :

- **Szabad beszélgetések.** A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan).
- Az egészséges életvitel téma beiktatása az egészség projektbe, mely lehetőséget ad a dohányzás (alkohol, drog) ellenes magatartás megalapozására.
- Szülői felvilágosító munka, kerekasztal beszélgetések, szülői értekezletek, egészségnap, egyéb rendezvények alkalmával.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelvek

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek

egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

(Részletezését lásd a gyermekvédelem fejezetben)

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

A pedagógusok feladatai:

- A gyermekekkel ismertetni kell az épület belső tereiben, az óvoda udvarán valamint egyéb helyszíneken (kirándulások, séták stb.) érvényes biztonsági előírásokat.
  - Védő-óvó előírás:
    - az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
    - a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
    - a tilos és az elvárható magatartásforma meghatározása, ismertetése.
  - A biztonsági előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni.
  - Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ –ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz a Reménység utcai épületben az emeleti fejlesztő szobában, a földszinten a konyhában, a Téglá utcában a fejlesztő szobában található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül.

Az udvari játékok ellenőrzéséért a munkaköri leírásukban meghatározott rendszerességgel a két kertész-karbantartó felelős. Ez kétévenkénti szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció

*„Ha bensejében derűs az ember,
Akkor a világ is kifényesedik körülötte.”
(Kassák Lajos)*

Az érzelmi kompetencia két legfontosabb komponense az érzelmek kifejezésének és szabályozásának a készsége. A szociális interakció sikeressége nagymértékben függ attól, miként tudjuk közvetíteni mások felé érzéseinket, érzelmileg hogyan alkalmazkodunk az adott társas helyzethez, ugyanakkor a verbális és a nem verbális kommunikációs jelzések – amelyeken keresztül az érzelmek kifejezése történik – megértése és értelmezése szintén alapvető jelentőséggel bír a hatékony szociális kommunikációban, amely az egyik legfontosabb részterülete a szociális kompetenciának. Az érzelmek szabályozásának készsége alapján működik az érzelmek megfigyelése, értékelése, valamint rövid vagy hosszú távú módosítása.

A szociális interakciók kezelésében kiemelten fontos érzelmi készségek:

- a saját és mások érzelmi állapotának felismerése,
- az érzelmek közötti különbségtétel,
- az érzelmek verbális és nem verbális kifejezése,
- az empátia és a szimpátia felismerése mások megnyilvánulásaiban,
- az érzelmek és azok kommunikálása közötti összefüggések megértése,
- a negatív, frusztrált helyzetekben átélt érzelmek szabályozása, valamint a különböző emberi kapcsolatokra jellemző érzelmi viszonyulások megértése és azok alkalmazása a társas interakciók során

(Zsolnai és Kasik, 2007).

Az érzelmi és szociális kompetencia kialakulásának előfeltétele, az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi biztonság, amelyet környezete és a vele foglalkozó felnőtt teremthet meg számára. Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

A beszoktatás

Az első találkozás az óvodával, annak emberi, érzelmi és tárgyi környezetével, szinte minden gyermek esetében meghatározza és befolyásolja az óvodához fűződő későbbi kapcsolatát. A gyermek óvodai beilleszkedése, későbbi szokásainak kialakítása nagyfokú nevelői tapintatot igényel. Bármely életkorban történik is a beszoktatás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás nemcsak a csoportban dolgozó magyar óvodapedagógusokkal és angol nevelőkkel, hanem az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény.

A beszoktatás folyamata:

Az érdeklődő szülőknek az óvodai jelentkezést megelőzően ovibemutatót tart az óvoda, ahol az óvoda pedagógiai programját, a gyermekek mindennapjait ismerteti az igazgató. Majd nyílt napon vehetnek részt gyermekükkel, a leendő csoportszobában játszhatnak, ismerkedhetnek az óvó nénikkel. A felvételt követően minden családnak személyes levélben, majd szülői értekezleten személyesen bemutatjuk a beszoktatás folyamatát, tanácsokat adunk, hogyan készíthetik fel legjobban gyermeküket az óvadás létre.

Mindkét óvodánkban fokozatos beszoktatás van.

Mit is jelent a fokozatos beszoktatás?

A nevelési év első napján az egyéni személyiségvonásokat, reakciókat figyelembe véve javasoljuk csak rövid idő eltöltését az óvodában, majd napról napra növeljük az óvodában töltött idő hosszát. Ha nagyon nehéz az elválás, rövid kis időre valamelyik szülő marad a csoportszobában, megnyugtatja gyermekét.

A beszoktatási folyamat mindkét épületünkben teljesen személyre szabottan, egyéni ütemben történik. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyermek és az óvoda dolgozói közötti kapcsolatot pozitív attitűd és érzelmi töltés jellemezze.

Kényelvűség a beszoktatási időszakban

A gyermek beilleszkedésének elősegítése nagyfokú nevelői tapintatot igényel.

Az érzelmi kötődés az első napokban/hetekben elsősorban a magyar pedagógusokkal alakul ki. A gyermek ösztönösen ahhoz fordul, akit megért, s akivel meg tudja értetni magát. Az angol nevelő csak lassan, tapintatosan, nagyfokú odafigyeléssel közeledik a gyermek felé, építgeti a kapcsolatokat. Ezekben a kezdeti nehéz időkben sok türelemre, megértésre, tapintatra van szükség, hogy aztán lépésről lépésre kiépíthessük a kommunikációs hidat minden kisgyerekekkel.

Kezdetben ezért mindig, mindenhol mindketten egyszerre ott van a két felnőtt (csoportszobában, öltözőben, fürdőszobában, udvaron stb.) Együtt fogadják az érkező gyerekeket, s kezdik meg a nap – mint az egész óvodai élet – legfontosabb és legalapvetőbb tevékenységét, a játékot, mely közben a gyermek derűs, felszabadult, mely kiapadhatatlan

örömforrás a számára. A közös játék során alakul ki, majd mélyül el a gyerekek és az angol nevelő között az érzelmi kapcsolat, mely a további együttműködés alapja.

Az angol nevelő szerepe az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelésben

Az óvodába kerülő gyermek énközpontúsága alapján elsősorban önmagára képes figyelni, de megfelelő biztosságot, szeretetet közvetítő környezetben képessé válik az együttéléshez szükséges erkölcsi normák betartására, a közösségi élet szabályainak elfogadására és kialakítására. Célunk a különböző kultúrájú, temperamentumú, érdeklődésű, különböző családi háttérrel rendelkező gyermekekből olyan közösséget kovácsoljunk, amelyben jól érzik magukat, képesek együttműködni.

Az óvodában a gyermek személyiségfejlődése széles tevékenységbázison nyugszik. Sokrétű tevékenység során a gyermek tapasztalatokat gyűjt, s széleskörű spontán és szervezett ismeretekre tesz szert. Megismeri önmagát, az őt körülvevő szűkebb-tágabb környezetet. Egyre biztosabban mozog életterében s egyre gazdagabb kapcsolatrendszert alakít ki a körülötte élő felnőttekkel és gyermekekkel. Élményeit, gondolatait egyre könnyebben, s egyre gyorsabban meg is fogalmazza, így lassan alkalmassá válik a másokkal való együttműködésre. Az érzelmi biztosságot nyújtó, tudatosan szervezett együttlétből alakul ki az együttműködés. A felnőtt és a csoport hatása annál jelentősebb, minél gazdagabb lehetőséget biztosít a kisgyermeknek a sokszínű tevékenységre, a társas együttműködésre, szerepvállalásra, élményszerzésre. Ilyen körülmények között fokozódik a gyerekek aktivitása, önállósága, az együttműködés érdekében fokozatosan kölcsönösen engedményekre is készkévé válnak.

Az óvodapedagógus és az angol anyanyelvű nevelők feladata a közvetlen érzelmi kapcsolat megteremtésén, a példaadáson kívül a csoport közös életének megszervezése, a szokás és szabályrendszerek gyermekhez alkalmazkodó kialakítása. Az értelmes fegyelem, a közös élet biztossága és nyugalma nagymértékben függ a csoport életét szabályozó szokásrendszertől.

A szociális viselkedés megtanulásának színtere az óvodai csoportközösség. A szabályok, szokások rendszere a csoport életét gördülékennyé, mindenki számára kiszámíthatóvá teszi, ettől biztosságérzetet ad.

Itt tanulják meg a másokkal való érintkezést, az egymással, egymásért tevékenykedés örömét, az alkalmazkodást, elfogadást és elfogadtatást. Tudatosan törekszünk a társas kapcsolatok, a közös tevékenységek kibontakoztatására. Az óvodában minden tevékenységnek a gyermek egyéni örömén túl a közös élményt is erősítenie kell. A társas kapcsolatok, a közös munka, tevékenykedés az együttjátszás, a tevékenységek rendszere, mind-mind az együvé tartozást, az összetartozás érzését erősítik.

A közösségi nevelésben a közösségi tudat, a közösségi érzés valamint közösségi magatartás kialakításában meghatározó szerepe van a nevelői közösségnek, az óvónő szeretetteljes közeledésének a gyermekek körében kivívott tiszteletének.

A konfliktushelyzetek megoldásában nagy segítség a kialakult magatartási szokásrendszer, amelyben a gyerekek maguktól is rájönnek, mi a helyes és mi a helytelen. Ha nem oldjuk meg helyettük a problémákat, megtapasztalják, mikor célszerű engedniük, mikor szükséges

lemondaniuk saját elgondolásaikról. Ezen interakciók közben a gyermek énképe erősödik, megtanulja figyelembe venni a másikat, szocializációja felgyorsul.

Az itt leírtak minden, az óvodában dolgozó felnőtt gyerekekhez való viszonyulásának alapja kell, hogy legyen. Az egy csoportban dolgozó felnőttek a csoportszokások, szabályok kialakításában egyet kell, hogy értsenek, s azt minden körülmények között be kell tartásuk.

Intézményünkbe más anyanyelvű, más országokból származó gyermekek is járnak, ezért fontos eleme a társas kapcsolatok alakításának a tolerancia, a másság elfogadása. Ennek során megtanulják az odafigyelést, a segítőkészséget, azt, hogy mindenki van jó, valamiért mindenki szerethető, mindenki értékes tagja a közösségnek.

Célunk:

- A derűs, érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtése, ami tevékenységre serkenti a gyermeket, megalapozza érzelmi kötődésüket, elősegíti a szocializációs érzelmek kialakulását, mint például a segítőkészség, együttérzés, figyelmesség.
- Tapintatos és szeretetteljes odafigyeléssel a beilleszkedés és az óvodai átmenetek megkönnyítése, fokozottan törődve a különös figyelmet igénylő gyermekekkel.
- A felnőtt – gyermek és gyermek-gyermek kapcsolat pozitív attitűddel, érzelmekkel megtöltése.
- A konfliktuskezelő készség, alkalmazkodó képesség fejlesztése.
- A közösségen belüli egyéni komfortérzet megteremtődése. Egocentrizmus helyett a mi-tudat kialakulása.

- Az erkölcsi és szociális érzékenység fejlődésének segítségével párhuzamosan elegendő tér biztosítása a gyermek önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek.
- A pozitív társas kapcsolatok kialakítása, a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

Feladataink:

- A gyermek jogainak tiszteletben tartása.
- Az óvoda összes dolgozójának modell értékű nevelői attitűdje, kommunikációja, bánásmódja.
- Biztonságérzetet nyújtó környezet kialakítása az egyénre odafigyeléssel, szükségleteinek, egyéni fejlődésmenetének figyelembe vételével.
- Egyénre szabott, a szülőkkel együtt előkészített és véghezvitt beszoktatás biztosítása.
- Az óvodapszichológus, logopédus és fejlesztő pedagógus bevonása a gyermek megismerési és fejlesztési folyamatába.
- A közösségben szövődő kapcsolatok, barátságok kialakulásának segítése.
- Konfliktusok megelőzésére, kezelésére való ösztönzés,, pozitív iránymutatás.
- A különbözőségek elfogadásának segítése a nevelési folyamat egészében.

- *A kiemelt figyelmet, fejlesztést és tehetséggondozást igénylő gyermekek fejlesztése óvodán belül, kapcsolattartás, együttműködés a (kijelölt) speciális szakképzettséggel, felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.*
- Az idegen nyelvű társak, nevelők elfogadtatása, megszerettetése és a velük való érzelmi kapcsolat kialakításának segítése.
- Közös élmények biztosításával (pl.: kirándulás, születésnapok megünneplése, zöld jeles napok megtartása) az összetartozás érzésének erősítése.
- Önkifejező, önérvényesítő törekvések segítségével a kreatív személyiségvonások erősítése.
- Az érzelmek kifejezésére és irányítására ösztönzés.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A közösség egyenértékű, fontos tagjainak érzik magukat.
- Képesek tekintettel lenni egymás megnyilvánulásaira, alkalmazkodni egymáshoz,

elfogadják és segítik egymást.

- Érdeklődnek egymás iránt, örülnek egymás sikereinek, együtt éreznek társaik szomorúságában.
- Konfliktushelyzetben igyekeznek megoldást találni.
- Bátran vállalják érzelmeiket és tudják irányítani.
- Szívesen vesznek részt a közös tevékenységekben.
- Élmények hatására megélt élményeiket ki tudják fejezni metakommunikatív és verbális úton is.
- A szabályokat betartják és betarttatják.
- Az idegen nyelven beszélő gyermekeket befogadják és segítik a beilleszkedésben.
- Ismerik saját képességeiket és bíznak önmagukban.
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldhöz kötődés alapja.

Esztétikai nevelés

Azok az esztétikai élmények, melyeket a gyermekek átélnek, alkotói és formálói a később kialakuló esztétikai értékítéletüknek. A művészeti nevelés művészeti értékű tárgyi környezettel, műalkotásokkal és művészeti kreativitással folyhat, a befogadói és alkotói folyamatokon keresztül.

Célunk:

Legyenek képesek a tárgyi, emberi, természeti környezetben észrevenni és létrehozni a szépet.

Feladataink:

- Az óvoda által szervezett tevékenységek teremtsenek alkalmat esztétikai élmények befogadására.
- A tervezésben és a gyakorlatban alapelvé kell tenni az élményközpontúság elvét.
  - Élményhelyzet megteremtése a közösség számára
  - Élményszükséglet kialakítása
  - Élményképesség formálás, elmélyítés
- Gyakorlati megvalósítás
- Kulturált, ízléses környezet kialakítása
- Figyelem keltés és figyelem terelés az esztétikai minőségek irányába

- Élményhelyzet kialakítása (pl. az alkotás is élményhelyzet)
- Alkalmi találkozások műalkotásokkal (pl. múzeumpedagógia)
- Élményforrások – (múzeum, művelődési ház, műemlék, skanzen, lakóhelyi séta, kirándulások stb.) kiaknázása.

Az esztétikai nevelésnek nincs behatárolható közege és terepe, eszközei ezért nagyon változatosak.

Az esztétikai nevelés megjelenése a nevelés területein:

Verselés, mesélés

Cél: A gyermekirodalmi művekkel az érzelmi- erkölcsi –esztétikai -kognitív fejlesztési lehetőség együttes kihasználása a komplex személyiségfejlesztésben.

Feladat: Személyes példa adásával a helyes artikulációjú, kifejező, szép beszéd komplex esztétikai élmény nyújtására való törekvés. Figyelmük felhívása arra, hogy a könyv érték, amely megjelenésével és tartalmával együttesen ad értéket az emberi fejlődésben.

Ének, zene, népi játék, tánc

Cél: A gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának fejlesztése.

Feladat: Mind az elsajátításra, mind a hallgatásra szánt zenei anyag válogatásának igényessége. Esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, játékos táncmozdulatok jellemezzék a gyermekek dalos játékait.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél: Képesse váljanak a szép meglátására, annak élvezésére és valamilyen formában való megjelenítésére.

Feladat: A célszerű, változatos eszközök és anyagok biztosítása. Harmóniára törekvés kialakítása a megjelenítésben. Igényes, művészi értékű művekkel való megismertetés.

Mozgás

Cél: A mozgás esztétikájának megláttatása.

Feladat: az életkornak megfelelő igényes mozgásanyag összeválogatása. Figyelmük felhívása a mozgás harmóniájára, az ehhez szükséges tér és eszköz biztosítása.

A külső világ tevékeny megismerése

Cél: A természet egyszerű szépségeinek, harmóniájának megláttatása.

Feladat: Tanuljanak meg megállni, gyönyörködni, rácsodálkozni egy-egy szépségre, érdekességre. Az esztétikai és érzelmi nevelés lehetőségeinek kiaknázása a külső világ tevékeny megismerésének komplex megközelítésével.

Játék

Cél: A gyermek egyéni vágyainak, ötleteinek kibontakoztatása, a játéktevékenység folyamatában megjelenő tárgyi és érzelmi esztétikum elősegítése.

Feladat: 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajta tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni fejlődési ütemének és adottságainak figyelembevételével. A feltételek megteremtése ahhoz, hogy játékuk színes és ötletgazdag legyen. A játékeszközök esztétikájára törekvés.

Az anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés

Anyanyelvi fejlesztés és nevelés

„Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta- és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.”

/Az Óvodai nevelés országos alapprogramja /

Az anyanyelvi nevelés a gyermek kommunikációs képességeinek fejlesztése szerves része óvodánk nevelő munkájának – valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelvi nevelés kiemelkedően fontos eszköze a vers és a mese – ezek beszédnevelő, szókincsfejlesztő és énerősítő hatásukon túl a gondolat és élőbeszéd összefonódása révén a gyermeki fantázia és **kreativitás** forrásai.

A szocializáció folyamatán a beszéd a gyerek környezetével való érintkezésének, az önkifejezésnek, gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A helyes és szép beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, erősíti őt az irodalmi élmények befogadására.

Az óvoda tartalommal gazdag élete, a szóbeli közlést kiváltó derűs, nyugodt légkör alapja az anyanyelvi nevelésnek.

A gyermekek számára különösen fontos az óvodapedagógussal való spontán, meghitt beszélgetés, amikor a gyermek érzi, hogy csak rá figyelnek.

Célunk:

- Oldott, derűs légkör megteremtésével a gyermekek közlési vágyának, kapcsolatteremtő beszédkésztségének a gondozása, egyénileg differenciált fejlesztése.
- A gyermekek szókincsének bővítése, önkifejezésük megalapozása a gazdagon árnyalt, választékos nyelv használatával.
- A normál beszédhangon történő kommunikálás, illetve a helyes kommunikációs viselkedés elemi szabályainak az elsajátítása, amelyben elsődleges szerepe van az óvónői mintának.
- A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése az anyanyelvű irodalom megismertetésével.

- A kommunikációs képességek alakulásával párhuzamosan a **kreatív** személyiség fejlesztése.

Feladataink:

- Nyugodt érzelmi alapokon nyugvó óvodai légkör megteremtése, ahol a gyermekek oldott légkörben beszélgethetnek.
- A gyermek közlési vágyának fenntartása, ösztönzése, felnőtt-gyerek, gyerek-gyerek kapcsolatban egyaránt.
- Az őket érintő kérdésekre az életkoruknak megfelelő, érthető válaszok biztosítása.
- Minél több idő, lehetőség biztosítása vers, mese hallgatására.
- A gyermek saját vers- és mesealkotásának elősegítése, és ehhez megfelelő motivációs légkör megteremtése.
- A gyermekek egyéni beszéd-sajátosságainak figyelemmel kísérése, időben felfigyelve a beszédhibákra.
- Szoros együttműködés a logopédusokkal, fejlesztő pedagógussal.
- Fontos szerepet kap a prevenció. Ennek érdekében nyelvtörő játékok és hangképző szerveket erősítő feladatok beépítése a napi tevékenységrendszerbe.

Kétnyelvű óvoda lévén az anyanyelvi nevelés, fejlesztés kiemelt jelentőségű nevelési területünk. Magyar anyanyelvű gyermekek esetében a magyar, angol anyanyelvűek esetében az angol pedagógiai asszisztens minden nevelési területet átható feladata.

Az óvodapedagógus lehetőségei az anyanyelvi fejlesztésben:

- Mintaszerű beszéd.
- Tervezett, felépített, egyéni képességekhez igazított anyanyelvi tevékenység:
- Elsősorban a játék - mint elsődleges óvodáskori tevékenység- lehetőségeinek kihasználása a gyermeki önkifejezés lehetőségeinek biztosításával, kiaknázásával.
- A kommunikáció különböző formáinak, a verbális és nem verbális csatornák elemeinek egyénileg differenciált fejlesztése anyanyelvi játékokkal (egyéni és csoportosan) és a drámajátékok segítségével.
- Az irodalmi nevelés keretein belül a szókincsbővítés, a népmesei kifejezések, a helyes grammatikai szerkezetek beépülésének segítése, kreatív nyelvhasználatra serkentés. A gyermekek saját vers- és mesealkotásának elősegítése. Óvodánkban hagyomány, hogy a pihenőidő előtt a magyar és angol mesén kívül gyermek által előadott mesét, történetet is hallgatnak a gyerekek. Gyermekirodalmi műfajok feldolgozása a drámapedagógia metodikájával. (1 fő szakképzett drámapedagógus segíti a pedagógiai tevékenységet)

- A zenei nevelésben lehetőség adódik az auditív percepció - mint a beszédfejlesztés és a későbbi olvasás-írás alapfeltétele - fejlesztésére:
  - zenei hangok és azok irányának differenciálására,
  - magas-mély, halk-hangos, zöngés-zöngétlen hangok megkülönböztetésére,
  - a ritmus gyakorlására vonatkozó játékok segítségével.
- A vizuális nevelésben a soralkotás, szekventálás gyakorlati alkalmazása, a tevékenység és a produktum verbális megfogalmazása szolgálja az anyanyelvi nevelést.
- A külső világ tevékeny megismerésében a környezetünk hangjainak a megkülönböztetése, a természeti jelenségek megfogalmazása, az új kifejezések, fogalmak szókészletükbe való beépülése, a kérdések és az azokra adott adekvát válaszok megfogalmazása adnak lehetőséget a differenciált anyanyelvi fejlesztésre.
- A mozgásfejlődés előfeltétele a beszédfejlődésnek. A nagymozgások összerendezettsége, a testséma leképeződése, a megfelelően fejlett téri tájékozódás mind alapját adják a szájtéren belüli tájékozódás és mozgás logopédiai megközelítésének, a fejlesztés sikerességének.
- A nyelvhasználat kreativitása nemcsak az anyanyelvükön belüli, hanem a két nyelv egymás melletti jelenlétét, használatát is jelenti.

A problémamegoldó, kreatív gondolkodásra motiválás a spontán adódó lehetőségek kiaknázásával az óvodai nap teljes egészében, minden nevelési területen feladatot ad az óvodapedagógusnak. A megoldásra váró problémahelyzetek teremtése, a széleskörű variációk kipróbálása mind a gondolkodás kreativitását segítik megteremteni.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyerekek aktívan használják a tapasztalataik során bővült szókincsüket.
- Nyugodtan, figyelmesen tudják végig hallgatni a felnőtteket és többnyire végig várják egymás megnyilatkozását, saját kérdéseiket, válaszukat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítják.
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd.
- Tisztán ejtenek minden beszédhangot.
- Beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos.

Értelmi fejlesztés és nevelés

„Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyerekeknek változatos tevékenységet, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.”

/Az Óvodai nevelés országos alapprogramja /

Célunk:

- Széleskörű, rendszerezett tapasztalati lehetőségek nyújtása az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- A kreativitás fejlesztése.
- Az önálló, kreatív, problémamegoldó gondolkodás megalapozása.
- A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók egyénileg differenciált fejlesztése (képességfejlesztés).
- A tehetségigérek felismerése és gondozása.

Feladataink:

- A gyermekek életkori sajátosságait és egyéni fejlettségét figyelembe véve – érdeklődésükre és kíváncsiságukra alapozva – lehetőséget teremteni az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet minél több érzékszervvel való megtapasztalására változatos tevékenységek biztosításával.
- A spontán vagy irányított módon és szervezeten szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése, illetve azok különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az érzékszervek útján szerzett ismeretek között lévő összefüggéseket felismertetése.
- A gondolkodási képességek alakulását lehetővé tenni olyan helyzetek teremtésével, amelyekben alkalmuk nyílik a többféle megoldás közötti választásra. (alkotóképesség, kreativitás)
- Az értelmi képességek és a kreativitás differenciált fejlesztése, ehhez ösztönző környezet biztosítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Meglévő ismereteik széleskörűek, rendezettek.
- Új ismeretek befogadására fogékonyak.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos és koncentrált figyelem.
- Kíváncsi, és kutatja az ok-okozati összefüggéseket, képes elemi következtetések levonására.
- Emlékezete reprodukzív – benne ismeretei tartósan megőrződnek, amelyeket bármikor képes pontosan felidézni.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van.
- Megjelenik a problémamegoldó és **kreatív** gondolkodás.
- Nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

Óvodai életünk tevékenységi formái

Játék

*„Hozzon a gyermeknek mindenki,
amit tud: játékot, zenét, örömet..”
(Kodály Zoltán)*

Óvodánk minden óvodapedagógusa vallja, s annak szellemében dolgozik, hogy a játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A játék a világ megismerésének korai, gyakorlati, konkrét útja, amely megelőzi a valóság logikai, elméleti megismerését. Egyben azonban – éppen a gyakorlati jellege miatt – a gyermek által már elsajátított ismeretek ellenőrzésének, rögzítésének is eszköze. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, serkentő, támogató, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégbört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szerepjátékokhoz konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Célunk: komplex, harmonikus, **kreatív** személyiségfejlődés elősegítése.

A játék a személyiségfejlesztés alapvető eszköze, fejleszti a gyermekek mozgását, önállóságát, kitartását. Fejlődnek értelmi képességei, érzékszervei, beszéde, kreativitása, fantáziája. A játékban kialakulnak az alapvető viselkedési szabályok, fejlődnek a társas kapcsolatok. Nagyon fontosnak tartjuk, olyan hangulatok ingerek, tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermekek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti kapcsolatok kialakulását is.

Óvodai életünkben a lehető legtöbb időt kell biztosítanunk a gyermeknek az elmélyült játékra. A játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket az óvodapedagógusnak kell biztosítania. Fontos az élmények szerepe a gyermek játékában, legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból, a környezetből hozott, vagy az óvodai társakkal átélt élmény.

A különböző szituációk megteremtése az élmény nyújtása az óvónő tudatos, átgondolt feladata, a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljük meg.

A játék tehát, mint az óvodáskorú gyermek alaptevékenysége, olyan lehetőséget jelent az óvodapedagógus számára, amit tudatosan felhasználhat a gyermekek fejlesztése érdekében. Nagy mértékben elősegíti a társakkal való együttjátszást, az önállóságot, a beszédfejlődést, a viselkedési normák kialakulását, a tehetségigéretnek kibontakozását.

„A gyermekkor **kreativitásának** legtipikusabb színtere a szerep – és konstrukciós játék. A szerepjáték alapvető jellemzője a fantázia meghatározó szerepe. A gyermeki fantázia – de semmilyen fantázia sem – nem tűri a kötöttséget, a befékezést. A fantázia természetéből fakad a szabad szárnyalás, a gondolatok, a kitalációk szabadsága, amely előtt nincs akadály, minden a gyermek képzeletétől függ. A játékban nem érvényesek a felnőttek által előírt szabályok, de a valóság ismerete sem.” /Kovács György – Bakosi Éva: Játék az óvodában/

A gyermekek anyanyelvi és idegen nyelvi fejlesztése játék közben

Az óvodapedagógusnak és az angol nevelőnek a játék során nagyon sok lehetősége van kommunikációra, párbeszéd kialakítására, személyes kontaktusban, játékszituációban egyaránt.

Fontos szem előtt tartani, hogy a pedagógus beszédének minden eleme minta, akár szerepet vállal, akár nem. Szerepvállalásaiban azonban erősödik ennek jelentősége. Az általa közvetített mimika, gesztus, hangerő, hangsúly, hangszín a nyelvi tartalomtól függetlenül is bevésődik, és reprodukálható nyomot hagy a gyermek emlékezetében.

Ezt használjuk ki az idegen nyelv anyanyelvhez hasonló elsajátítási módszerének alkalmazása során

A hangerővel, hangszínnel bánni tudást a mesék, versek, ezek dramatizált formái segítik elő.

A pedagógus által kezdeményezett anyanyelvi játékok segítsék elő az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztését (pl. hangutánzó játék, fonémahallás fejlesztő játék, szinonimakereső játék stb.).

Feladatunk:

- A napirendben fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesítése.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét
- A nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése, ami elősegíti kreativitásuk kibontakozását.
- A napirenden belül elegendő időt és helyet kell biztosítani a gyakorló-, a szimbolikus szerep-, a konstruáló- és a szabályjátékhoz.
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása.
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű **kreatív** játék kialakulásához.
- A külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja, így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, **kreativitásukat** fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.
- A gyermek egyéni fejlődési ütemét, személyiségfejlődését figyelembe veszi az óvodapedagógus a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- Játékukban kiemelkedő helyet kap a szimbolikus szerepjáték.
- Tiszteletben tartják társaik tevékenységét, véleményét, játékát.
- Képesek megkezdett játékukat több napon keresztül folytatni, gazdagítani, konstrukcióikat felhasználni más játéktémában.
- Együttműködésük során képesek a részfeladatokat összehangolni, a szerepeket elosztani.
- Bonyolult építményeket alkotnak egyedül és közösen, önállóan és együttműködve.
- Bonyolult konstrukciókat hoznak létre képről, modelleznek.
- Örömmel vesznek részt a szabályjátékokban betartva a szabályokat, esetleg ők maguk is új szabályokat alkotnak játékaikhoz, amelyet betartanak és betartatnak egymással.
- Társas kapcsolatukban, viselkedésükben megjelennek az erkölcsi és viselkedési normák.
- Szívesen dramatizálnak, báboznak az általuk ismert mesékből.
- A játék során a gyermek globális tevékenységét áthatja a **kreativitás**.

Verselés, mesélés

*„A mese az az ábécéskönyv,
amelyből a gyermek megtanul
a saját lelkében olvasni.”
/Bruno Bettelheim/*

A mese - vers a **kreatív** személyiségfejlesztésnek olyan sajátos eszköze, amely a gyermek fantáziavilágára épülve érzelmi ráhatással készíteti a gyermekeket az önkifejezésre, az önálló alkotások létrehozására. Szerepe van a személyiségfejlődésükre, bővíti kommunikációs eszköztárukat. Meghatározóan befolyásolja az esztétikai nevelésüket, a szép iránti fogékonyságuk kialakulását. A mese- képi és konkrét formában- feltárja a gyermeknek a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. Az óvodai anyanyelvi nevelés leghatásosabb eszköze az élőszavas mese, amely egyben -közösségi- élmény és örömforrás is a gyermekek számára.

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Óvodásaink szívesen hallgatnak meséket, verseket, történeteket. Ezt úgy teszik és tehetik, ahogy számukra a legmegfelelőbb, legkényelmesebb. Keresik és meg is találják a nyugalmat, biztonságot, bensőséges hangulatot. Betartják azokat a viselkedési szabályokat, amelyek az élvezetes odafigyeléshez szükségesek. Szívesen fogadnak vidám, humoros tartalmú irodalmi műveket, de áhítattal figyelik a szomorúbb történeteket is. Ezek hatnak érzelmeikre, kedvelik és értik a szófordulatokat.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos élőszavas mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az irodalmi nevelés célja a gyermekek érzelmi, etikai fejlődésének elősegítése, kultúra, műveltségi tartalmak megismerése, a belső kép gazdagítása, a kreatív személyiség kialakítása. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a

külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Meseválasztáskor elengedhetetlen az óvodapedagógus tudatossága: a választás legyen gyermekközpontú, korosztálynak megfelelő, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével. A mesélés szokásainak és rítusainak kialakítása ugyancsak kiemelten fontos, mivel segíti a gyermeket a ráhangolódásban és a mesék befogadásában.

Az élőlészavas mese, a vers, mondókák és dúdolók a kreatív személyiségfejlesztésnek olyan sajátos eszközei, melyek a gyermek fantáziavilágára épülve érzelmi ráhatással készítik a gyermekeket önkifejezésre, az önálló alkotások létrehozására, ezáltal az egyéni tehetségek kibontakoztatására. Meghatározóan befolyásolja az esztétikai nevelésüket, a szép iránti fogékonyság kialakulását.

Az óvodai anyanyelvi nevelés leghatásosabb eszköze, amely egyben élmény és örömforrás a gyermek számára. Meghatározó szerepe van a személyiségfejlődésükben, bővíti kommunikációs eszköztárukat. A népmesék, népi mondókák az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzókörét nyelvünk legbensőbb törvényeinek megfelelő formában követik. Ugyanez érvényes a jelentős költők és írók műveire is. A népmese tartalmi és kifejező eszközei a – a varázslatos, csodákkal teli mesevilága – erkölcsi tartalmával magatartási, viselkedési formákat közvetít, fejlesztve a közösségi, etikai élelemeket, az értelmi képességeket, a képzeletet, a figyelmet, az emlékezetet. Kihat érzelmi életükre, levezeti a feszültséget, a szorongást, amelyet a nagyrészt még ismeretlen világ, a feldolgozatlan indulatok váltanak ki a gyermekből. A mese az indulatok feldolgozására, belső képteremtésre tanít. A belső képteremtés képességének kifejlődése nélkül lehetetlen az olvasóvá válás.

A népi gyermekversek, mondókák a gyakorlati élet szükségéből, a gyermekjátékokra hajló kedvűből fakadnak. A népi gyermekverseink egy-egy szavában, ritmikus verssoraiban rég letűnt társadalmak emlékei is felvillannak – naphívogatók, esőüldözők, állathívogatók, rigmusok stb. A nyelvgyakorlók, a nyelvtörők a magyar gyermekversek kincseit kínálják. Játékról, ritka ünnepi pillanatokról, tréfákról üzennek, a gyermeki kacagásban, huncutkodásban élnek tovább.

Szükségesnek tartjuk, hogy a gyerekek kézbe vegyék, nézegessék az értékes könyveket. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

- Az óvodai irodalmi nevelés anyagát a fent említett irodalmi alkotások adják, természetesen korcsoportonkénti bontásban, az életkori sajátosságokat szem előtt tartva válogatjuk össze a különböző korcsoportok éves anyagát.
- Az angol nyelven közvetített irodalmi anyag kiválasztására is ugyanazok az alapelvek vonatkoznak, mint a magyar nyelvűekre, különbség a közvetítésben van. Az angol mesékhez, versekhez elengedhetetlen a szemléltetés, a hallott szöveg képpel, mozdulattal

való folyamatos kísérése, mely a kezdetben a megértést, később a felidézést segíti. Az angol nyelvű gyermekirodalom megismertetésével, más népek kulturáját közvetítjük a gyermekek felé.

Az irodalmi nevelés hatásos segítői (mindkét nyelven) a dramatizálás és a bábozás. A mesék eljátszását egyszerű jelmezek, a bábozást gazdag bábkészletünk segíti mindhárom korcsoportban.

Célunk:

- A gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése, kultúra, műveltségi tartalmak megismerése, megszerettetése, belső kép gazdagítása, a kreatív személyiség kialakítása.
- Az egyéni tehetség felismerése, gondozása
- Elősegíteni, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket.
- Fejlesztani a gyermekek emlékezetét, képzeletét.
- Megismertetni a gyermekeket a mesék élmény teli világával, megszerettetni a versek, mondókák ritmusosságát, rímelését.
- Az irodalmi művek és alkotások befogadjává, „olvasóvá” tenni a gyermekeket.
- A könyv megbecsülésére nevelni.

Feladataink:

- A gyermekek életkorának megfelelő mesék, versek, mondókák igényes kiválasztása, irodalmi anyag összeállítása. A népi irodalom mellett jelenjenek meg a klasszikus és a kortárs művek is.
- A nyugodt, biztonságot adó – a mese, vers élvezhetőségét biztosító – légkör kialakítása.
- A megfelelő hely kialakítása (melyben a gyermek, ha kedve tartja, akár fekvé, ülve, összebújva is hallgathassa a mesét, történetet).
- Az óvónő és a gyermekek közötti bensőséges érzelmi kapcsolat létrehozására való törekvés.
- A beszédkészség, szókincs fejlesztése.
- A személyes példa adásával a szép beszéd, helyes artikuláció alakítása.
- Az érzelmek széles skáláján való mozgás biztosítása (mellyel a gyermek érzelmeit, erkölcsi ítéleteit fejlesztjük).
- Komplex esztétikai élmény nyújtására való törekvés.
- A szereplési vágy felkeltése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen verselnek, mondókáznak a nap során bármikor.
- Van néhány kedvelt meséjük, mesehősük, amely megjelenik játékukban.
- Értelmezve, hangsúlyosan mondanak verset, mesét.
- Várják, kérik a meséket, a mesehallgatást.
- Beépülnek szókincsükbe a leggyakrabban használt mesei szófordulatok.
- Tudnak önállóan mesélni képről, könyvből, fantáziájuk segítségével kitalálnak meséket, történeteket.
- Bátran kiállnak mind saját, mind más csoportok gyermekei és a felnőttek elé is mese-, versmondásukkal
- Érzelmileg tudják átélni, megkülönböztetni a pozitív és negatív figurák szerepét.
- Leírt vagy saját maguk által kitalált meséket, történeteket mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Vigyáznak a könyvekre, értéknek tekintik azokat.

Ének, zene, népi játék, tánc

*„A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható...
Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be.”
/Kodály Zoltán/*

Az óvodai ének-zene nevelésének jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, népi gyermekdalok ölbeli játékok, világa mai is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dal anyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés és kirándulások.

Az ének-zene tevékenység semmi mással nem pótolható alapot ad az egyéni készségek, és képességek differenciált fejlesztéséhez. Megalapozza és fejleszti a gyermekek zenei hallását,

ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos alkotó kedvét, **kreativitását**, mozgáskultúráját, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az óvodai zenei neveléssel a gyermekeket élményhez juttatjuk, felkeltjük zenei érdeklődésüket, formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Megszerettetjük a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, táncot. Az egyszerű gyermektáncok szinte észrevétlenül, játékos formában illeszkednek a zenei nevelésbe egyszerű tánc mozdulatok elsajátításával (p1.: forgás, guggolás, taps, sarokkoppantás, egy lépéses csárdás, átbújás, szűkülő-bővülő kör, sorgyarapodó, páros játékok, utánzások.).

A zenei élmény serkenti a gyermekek alkotókedvét, alkotás iránti vágyát.

Gazdag érzelmek világa a spontán figyelmet belső motivációvá erősíti, nyugalmat, derűt, közös élményt rejt magában, kultúrta tartalmával a kreatív személyiségfejlődés elengedhetetlen része. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, körjátékok szabad játszására. Mindezek elősegítik az esztétikai nevelést is.

A zenei nevelés feladatait és a zenei anyagot Forrai Katalin: Ének az óvodában c. útmutatása alapján határozzuk meg, az anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekekből kiinduló, spontán zenei helyzetek kihasználására, amikor a **zenei kreativitásnak**, alkotásnak is teret adunk.

A gyermekek által használható hangszerek mindig a rendelkezésükre állnak.

Alapelvünk, hogy zenehallgatásként csak igényes zeneművet választunk a zenei ízlésformálás, esztétikai nevelés érdekében.

Az angol nyelvű zenei nevelés alkalmazkodik a Kodály módszeren alapuló zenei hallás- és ritmusérzék fejlesztéshez, de betekintést enged az angolszász gyermekdalok, mondókák világába, s ezeken keresztül más népek kultúrájába.

A dalanyag összeállításában segítségünkre van Forrai Katalin Ének az óvodában című könyvének angol nyelvű adaptációja, mely tartalmazza a zenei nevelés elméleti ismereteit, s hangkészletében, terjedelmében a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő angol nyelvű gyermekdalokat. Hatékony segítség Dietrich Helga gyermekdalgyűjteménye, mely szintén zenei kritériumait tekintve a magyar óvodai zenei nevelésen alapul, de nyelve az angol.

A szervezett zenei tevékenységeket mindig két nyelven vezetjük, s egy-egy foglalkozás minden esetben tartalmaz magyar és angol nyelvű anyagot is. Az éneklés, zenélés **népi játékok**, **néptánc** a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk:

- Hallás- és ritmusérzék egyénileg differenciált fejlesztése.
- Zenei, művészi igényesség megalapozása.
- A tehetségigérek felismerése, gondozása
- *A komplex, kreatív, harmonikus személyiségfejlesztés a zene eszközeivel.*
- A zenei alkotókedv, zenei kreativitás kialakítása

Feladataink:

- A gyermekek zenei anyanyelvének megalapozásához szükséges zenei élmények biztosítása.
- Sokféle lehetőség megteremtése az önfelelt, élményteli énekelgetéshez, játékhoz a nap bármely időszakában.
- Megfelelő hely, eszköz és hangulat biztosítása.
- A felhasznált-énekes népi játékok, kortárs művészeti alkotások –zenei anyag igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- Zenehallgatás során domináljon az óvónő éneke, vagy hangszeres játéka.
- Az igényes zenehallgatási anyag megválasztásánál vegyük figyelembe a gyerekek hovatartozását lehetőségeink szerint
- A zenei képességek fejlesztésében megfelelő hangsúlyt kapjon valamennyi részterület. (hallás-, ritmusérzék fejlesztés
- Minél többféle hangszerrel való megismertetés.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szeretnek együtt énekelni és dalos játékokat játszani a gyerekek.
- Tudnak gátlás nélkül, önálló indítással, tisztán, helyes kezdőmagasságban és tempóban énekelni.
- Tudnak változatos, sokféle éneket, dalos játékot, mondókát előadni.
- Értik, ismerik, gyakorlás közben alkalmazzák a zenei kifejezéseket.
- Érzelmi megnyilvánulásukat esetleg dallal is ki tudják fejezni.
- Zenehallgatási élményként alkalmanként egymás énekét is szívesen hallgatják.

- Hosszabb éneket, hangszeren előadott dalt is érdeklődő élvezettel, figyelmesen hallgatnak.
- Esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, játékos táncmozdulatok jellemzik a gyermekek dalos játékait.
- Hallgatják és használják az ismert és kedvelt hangszereket.
- Érzik és ki tudják fejezni a lüktetést, ritmust, ütemhangsúlyt.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

*"...szóval, ceruzával, filccel, festékkel rajzoljatok....
mártsátok bele a kezeteiket a gipszbe,
ragasszatok papírt,
mintázzatok agyagból, vágjatok,
hímézzetek, varrjatok, szögeljétek, építsetek...
Képzeldjétek! Találjátok fel! Alkossatok! Éljetek!" .
(B. Monthuber)*

Az alkotni vágyás a gyermekek belső indíttatásából fakadó önkifejező tevékenységrendszer, amelyben törekvéseik, - egyéni fejlődésüknek, fejlettségüknek megfelelően - az őket ért élmények hatására, az egyre tökéletesebb gyermeki alkotásokban nyilvánulnak meg leginkább.

A vizuális nevelés összetettsége magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, a konstruálást, a kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést, modellezést és a környezetalakítást, amelyek gyakorlására az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk.

Miközben képi formában fejezik ki magukat, mintegy „megnevezik” érzelmeiket, gondolataikat, nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódnak érzelmeik, fejlődik alkotóképességük.

A kreativitás kibontakoztatásának feltételei:

A gyermekek alkotó tevékenységéhez, a megfelelő testtartás, eszközhasználat érdekében biztosítunk a megfelelő méretű asztalokat és székeket. Akár állva, akár ülve is végezhesék munkájukat a gyermekek. A nap folyamán biztosítunk elegendő időt a tevékenységek végzésére. Addig alkothassanak, amíg kedvük van hozzá.

Fontos, hogy teremtsük meg a megfelelő állandó helyet a csoportszobában, ahol a gyermek nyugodtan alkothat. Ez lehetőleg a játszó, mozgó, hangoskodó társaktól távolabb legyen, ahol munkájukban elmélyülhetnek. Annyi gyermek számára teremtsük meg a megfelelő helyet, ahányan alkotni szeretnének. Ne mondjuk "nem", vagy ne késleltessük tevékenység vágyukat.

Az eszközök, anyagok széles skáláját biztosítunk számukra elérhető helyen, hogy nap során bármikor megvalósíthassák ötleteiket.

Fontos, hogy az eszközök, anyagok esztétikusak, figyelemfelkeltőek, célszerűek, praktikusak, jól használhatóak legyenek. Mindennek érdekében elengedhetetlen a jó minőségű eszközök biztosítása. Adjunk a gyerekeknek életkoruknak, egyéni fejlettségüknek megfelelő eszközöket. Tanítsuk meg ezek helyes használatát, a különböző technikák változatos alkalmazását.

A gyermek érezze meg, hogy munkájának kivitelezésében, elképелéseinek létrehozásában az eszközöknek fontos szerepe van, így ezekre vigyázni kell, s csak megfelelő módon lehet őket használni.

Teremtsük meg számukra a szeretetteljes légkört, melyben a gyermek örömmel érezheti az odafigyelést, a segítő szándékot. Adjunk lehetőséget a javításra, az esetleges újrakezdésre is.

Az idegen nyelv elsajátításának nagy lehetőségét ezek a tevékenységi formák kínálják, mivel a nyelvi közvetítés a gyermekek cselekvésére irányul. Lehetőséget ad a színek, az eszközök, és az ábrázolásban megjelenített formák megnevezésére. Az ábrázoló tevékenységhez és annak tartalmához kapcsolódó beszéd ösztönzésével a gyermeke nyelvi kifejezőkészsége sokoldalúan fejleszthető.

A gyerekek egyéni fejlettségét figyelembe véve megismertetjük őket az egyes ábrázoló technikai eljárások alkalmazásával, miközben ösztönözzük, támogatjuk elképелéseik, érzelmeik kifejezésre jutását. Alkotásaikat – amelyek a belső képek gazdagítására épülnek – az erre a célra kijelölt kiállító helyeken megtekinthetővé tesszük, lehetőséget teremtve arra, hogy önmaguk munkája mellett egymás munkáit is megnézhessék, és arról saját véleményyt alkothassanak.

Célunk:

- A kreatív és alkotó cselekvés, gondolkodás kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy a gyermekek – saját örömeikre – gondolataikat, érzelmeiket, ötleteiket ábrázoló tevékenységeken keresztül közvetítsék.
- Olyan vizuális kifejező képességek birtokába juttatni a gyermekeket, amely lehetővé teszi a **kreatív** személyiség kibontakoztatását.
- A tehetségigéret felismerése, gondozása, a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása
- Az esztétikai érzék fejlesztése ízléses eszközökkel, anyagokkal, illetve a környezetükben rejlő szépség felfedeztetésével.
- Érdeklődés felkeltése a képzőművészeti alkotások iránt.
- A finommotorika és grafomotorika fejlesztése.

Feladataink:

- Derűs, szeretetteljes légkör megteremtése.
- Igény kialakítása az önálló, kreatív alkotásra az önkifejezésre megfelelő motivációs légkör, illetve a gyermek ábrázoló tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtésével. (kerüljük a sémák adását)

- Egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva minél több eszköz, idő és hely biztosítása a különböző ábrázoló tevékenységek gyakorlásához, hogy a gyermekeket életkoruknak megfelelően minőségileg egyre magasabb szintre juttassuk az önkifejezés módjában és tartalmában.
- Minden csoportban rajzos-alkotó sarok kialakítása, amely egész nap biztosítja a változatos technikák gyakorlásához szükséges feltételeket.
- A gyermekek megismertetése a vizuális nevelés eszközeivel, előtérbe helyezve a természetes anyagok és termékek felhasználását, az eszközök használatát, a különböző anyagokat, valamint az ábrázoló tevékenységek különböző technikai alapelemeit és eljárásait. Feladatunk az új megoldások keresése, valamint a kreatív, környezettudatos gondolkodásra és a fenntarthatóságra való nevelés.
- Az esztétikum iránti vonzódás megalapozása a környezetükben rejlő szépség felfedeztetésével, ezáltal igény felkeltése a környezetük esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Közvetlen környezetük színeiben és formákban gazdag világának megláttatása.
- Népművészeti elemekkel, nemzeti szimbólumokkal való megismertetés.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A rajzolás, mintázás, kézimunka fantáziájuk, kreativitásuk eszközévé válik.
- Gyakran és szívesen alkotnak – érzik a tevékenység, az alkotás örömét.
- Alkotásaik változatosak, egyéniék, kreatívak.
- Törekednek a színes kidolgozásra, megjelenítésre.
- Ceruzafogásuk szabályos, vonalvezetésük magabiztos, nyomatékuk megfelelő.
- Munkájuk során törekednek a tisztaságra.
- Otthonosan mozognak a különböző technikák és eljárások alkalmazásában, és ezek megjelennek alkotásaikban.
- Amennyiben szükségük van rá, kérjenek segítséget.
- Elképzeléseiket képesek megfogalmazni, alkotásaikról tudnak beszélni.
- Képesek az ön- és mások értékelésére.
- Gyermekek környezettudatos és fenntartható szemléletének kialakulása.
- A környezetükben rejlő szépségek felfedezésével formálódik esztétikai ízlésük.

Mozgás

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. A mozgásfejlesztés az aktív nagymozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magába foglal és az egész személyiség fejlődését elősegíti. **A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők: a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, c) szervezett mozgásos tevékenység.**

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás, az értelmi fejlődés és a tanulási képesség kedvező egymásra hatása. **Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.**

Az óvodás gyermek nagyfokú mozgásigényeit ki tudjuk elégíteni játékos mozgásokkal, tervezett tornával, teremben, szabadban, napi rendszerességgel. A csoportszoba, a tornaterem és az udvar adta lehetőségeket kihasználva, egyszerű eszközökkel kiegészítve biztosítjuk a gyermekek mozgásigényének kielégítését, a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését.

Programunkban hangsúlyos szerepet kap a mozgás: *a mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok **spontán és szervezett mindennapos** rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.*

A mozgás az óvodáskor teljes időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-6/7 éves gyerekek fejlődésében. A differenciált mozgásfejlesztés az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magában foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti.

*A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, **tanulási képesség**– fejlődésére.*

Az angol nyelvi nevelés is szerepet kap a mozgásban, a mozgásos játékokban. – melyek nagy részét főleg a szabadban szervezzük. Óvodánk adottságai (tiszt a levegő, nagy, árnyas, jól felszerelt udvar) lehetőséget nyújtanak arra, hogy minél több időt a levegőn tölthessenek a gyerekek. A mozgásos szabad játékokban is – a gyerekek igényétől függően – részt vesznek a pedagógusok, úgy az angolok, mint a magyarok. ami remek alkalom a mozgásfejlődés mellett az idegen nyelvi fejlődésre is. Számos – a mozgással, téri irányokkal kapcsolatos kifejezést használnak a lehető legtermészetesebb módon angolul ezekben a játékokban.

A mozgás, mint szervezett tevékenység és a mindennapos testmozgás a keretei a mozgásfejlesztésnek. A mindennapi testnevelés középpontjában a mozgásos játék áll. A kicsiknél kezdetben a szerep határozza meg a teendőket, ez ad értelmet a cselekvésnek. Utánzásra alapuló mozgásos játékok ezek. Majd fokozatosan belépnek a futó, fogó s a különböző szabályjátékok. A játékokat először néhány alkalommal, néhány napon át csak magyarul irányítjuk, természetesen az angol nevelő is szereplője a játéknak. Majd néhány alkalom után részben vagy egészen át tudja venni a mozgásos játék irányítását. Ilyenkor az ismert mozgás, a szituáció van segítségére a verbális közlések megértésében.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A szervezett testnevelési tevékenységeket is – mint az óvodai élet egészét a játékosság kell, hogy áthassa. Ennek figyelembe vételével tervezzük, szervezzük a testnevelés foglalkozásokat. A 3-4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. 4-5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék, a rugalmasság fejlesztése, 5-6-7 éves korban pedig az észlelés, a téri tájékozódás és a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni.

A szervezett testneveléseken az idegen nyelv teret kap a testséma fejlesztésben, a testrészek megnevezésével, néhány egyszerű, gyakran használt vezényszó alkalmazásával. Természetesen a mozgásos játék az a része a testnevelés foglalkozásnak, amely a leginkább közvetíthető angol nyelven a gyerekek felé.

Célunk:

- A gyermek szükségleteihez igazítva a mozgás iránti igény felkeltése, kielégítése.
- A gyermek életkorának, egyéni szükségleteinek és képességeinek megfelelő mozgásfejlődés elősegítése.
- A szervezetük erejének, ellenálló-, kondicionális-, teherbíró és alkalmazkodó képességének, edzettségének a növelése.
- Fejlett szintű, harmonikus, összerendezett, fegyelmezett mozgások elérése.
- A pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése.
- A pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődése. Interperszonális kapcsolatok fejlődése, társakhoz való alkalmazkodás, egymás testi épségének a megóvása.
- Egészségük megőrzése, megóvása.
- Értelmi struktúrák fejlesztése.
- Komplex, kreatív személyiségfejlesztés.
- A tehetségigéretnek felismerése, gondozása

Feladataink:

- A gyermek életkorának, egyéni szükségleteinek és képességeinek megfelelő mozgásanyag összeállítása - figyelembe véve és kihasználva a mozgás prevenció és korrekció lehetőségeit
- Megfelelő tér, eszköz, idő biztosítása a mozgásra szabad játékidőben, a mindennapos testneveléseken, a testnevelés foglalkozásokon és az udvaron spontán és szervezett mozgásos játékok keresztül.
- A komplex testmozgások épüljenek be az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is.
- A játékhangulat, egészséges versenyszellem megalapozása kialakítása.
- Valamennyi izomcsoport egyenlő arányban történő erősítése.
- Gyermek személyiségének fejlesztése: pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség
- Az udvari lehetőségek kihasználása, az udvari élettel kapcsolatos szabályok betartása.
- A tornaeszközökben rejlő lehetőségek kiaknázása.

A szervezett mozgás tevékenységek fő alapelvei:

Tervezés:

1. A mozgásfejlesztés három éven át tartó egymásra épülő fejlesztési folyamat.
2. A testnevelés éves terv tartalmazza a három éven át tartó mozgásfejlesztés összes gyakorlatát életkorra bontva. Használata kötelező! Ha a tanév során az összes mező kitöltötté válik, a mozgásfejlesztés minden eleme feldolgozásra került.
3. A tervezéshez segédanyagok állnak rendelkezésre, melyek használata segíti a hároméves, éves, havi, heti és napi tervezés által a mozgásfejlesztés hatékonyságát.
4. A tervezésben a körfeladat rajzos tervezése segít a szervezés átgondolásában, a segítő munkatársakkal való közös felkészülésben.
5. Projektbe illesztve tervezzük, a mozgás mellé is tervezünk komplexitást segítő tartalmakat.

Irányítás:

6. A kötelező mindennapos mozgásos játékok (heti és napi beosztás szerint a tornateremben vagy az udvaron) a heti testnevelés foglalkozást készítik elő, annak kiemelt fejlesztési célját szolgálják.
7. A foglalkozást mindig mesekeretbe illesztjük, ami elősegíti és fenntartja a motivációt, biztosítja a életkornak megfelelő játékos tanulást.
8. A főgyakorlatot körfeladat formájában tervezzük az aznapi kiemelt mozgásfejlesztő gyakorlat köré kiegészítő mozgás- és részképességfejlesztő feladatokkal.
9. A körfeladatnál elsődleges szempont a pontos kivitelezés és a minél magasabb ismétlésszám.
10. A foglalkozás szervezésénél szem előtt kell tartani, hogy holt idő, várakozás ne legyen!!
11. Az angol ped. és a dajka is részt vesz a foglalkozás irányításában.
12. A körfeladatnál a magyar pedagógus a kiemelt feladatnál ellenőrzi, segíti a hibátlan gyakorlatvégzést, a többi állomásnál a két munkatárs segít, ha szükséges.
13. A tapintatos hibajavítás elengedhetetlen. Mértéke és módja a gyerek aktuális fejlettségének és állapotának a függvénye.
14. Bizonyos gyakorlatoknál a gyerek dönthessen, hogy a könnyebb vagy a nehezebb változatot végzi.
15. A foglalkozás szervezhető a lábat jól tartó tornacipőben vagy mezítláb.

A fejlesztés szinterei:

- *Mozgásfejlesztés a szabad játékban:*

A szabad játéktevékenységben az a célunk, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

Feladat:

- ✓ Megfelelő motiváció
- ✓ Mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása mind a csoportszobában, mind az óvodaudvaron.
- ✓ A mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése
- ✓ A szükséges és elégséges szabályok megtanítása

- *Mozgásfejlesztés a testnevelés foglalkozásokon és a mindennapi testnevelésben:*

A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben.

A fejlesztés tartalma

Fejlessze a gyermekek természetes mozgását a járást, futást, ugrást, dobást, támaszt, függést, egyensúlyozást. Ismerjék meg a gimnasztikai, és néhány talajtorna gyakorlatait, elemeit, a labdagyakorlatokat és legyen lehetőségük a sokszínű, változatos testnevelési játékok gyakorlására. Legyen lehetőségük a mozgások változatos kombinációinak gyakorlására, mozgástapasztalataik kipróbálására, bővítésére. Fejlessze cselekvő feladat-problémamegoldó képességeiket. Fejlessze testi képességeiket, az ügyesség sokféle formáját, a testi erejüket, a gyorsaságukat, az állóképességüket, a kitartásukat. Alakítsa egészséges versenyszellemüket, legyenek képesek örülni mások sikereinek, eredményeinek. Növelje önállóságukat, kreativitásukat.

- Az óvodai testnevelés feladatainak teljesítésére a testnevelés másik formája a naponta szervezett, *mindennapi frissítő kb. 15 perces testnevelés*. A mindennapi testnevelés középpontjában a mozgásos játék áll, anyaga szorosan kapcsolódik a testnevelés foglalkozás anyagához, előkészíti azt.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzéke összerendezetté válik.
- Testi képességeik egyéni képességeiknek az életkorban elvárható legoptimálisabb fokára jutnak.
- Képesé válnak az automatizáló mozgásokat megváltozott körülmények között pontosan végrehajtani.
- Kialakult feladat- és problémamegoldó képességeiket alkalmazzák a mozgásos játékokban.
- Kialakul csoportszellemük, önállóságuk, mozgásbeli kreativitásuk.

Külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, **az összefogás**, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, **az ismeretek rendszerezésére**, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt **fenntarthatósági szemléletformálásra**, a környezettudatos magatartás alakítására.

Az óvodai nevelés akkor valósítja meg célját, ha fejlesztési programját a gyermek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszerébe ágyazza, figyelemmel a tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos, tervszerű megszervezése az alábbi pontokon belül:

- a társadalmi és természeti környezet megismerése,
- környezetünk formai és mennyiségi viszonyai,
- környezetvédelem és fenntarthatóság

A külső világ tevékeny megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét. Az óvodásokat körülvevő világ megismerésében elsődleges szerepe van a közvetlen megfigyelésnek és tapasztalatszerzésnek.

A környezet megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, és ébren tartja a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat. Elősegíti, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit.

Lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, a keresztcsatornák fejlődésére, az élmények több szempontú felidézésére.

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Átala a gyerekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti és társadalmi környezetéről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.

A környezet megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, illetve ébren tartja a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat. Elősegíti, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit. Lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidézésére.

A környezetismeret szoros összefüggésben van az összes nevelési területtel, általában témája adja meg a többi foglalkozás témáját, létrehozva így a komplexitást. Így az ismeretek a lehető legtöbb csatornán keresztül jutnak el a gyerekekhez, biztosítva a tapasztalatok beépülését, későbbi hatékony alkalmazását.

A környezet megismerésére nevelésben elsődleges fontosságot tulajdonítunk a tapasztaláson alapuló ismeretszerzésnek.

Mivel mindegyik tapasztalatszerző tevékenységünket két nyelven vezetjük, minden téma alapszókinccse angolul is beépül az ismeretszerzés folyamatába, újabb csatornát nyitva az ismeretek, tapasztalatok megszilárdulásának, gyakorlati alkalmazásának.

A társadalmi és természeti környezet megismerésének tartalma:

Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel a családról, munkájukról, az egymáshoz való viszonyról az együttélés konkrét tapasztalatairól.

Az óvodai környezet megismertetése mind a tartalmát, mind a funkciókat, mind a hozzájuk való alkalmazkodás szokásrendjét illetően.

A szülőföld, a hazai táj, a nemzeti kultúra értékeinek és a keresztény kulturális értékek megismertetése.

Szerezzenek tapasztalatokat az óvoda környezetéről fellelhető megfigyelhető felnőtt foglalkozásokról/ kereskedelem, építkezés, tűzoltóság, iskolalátogatás posta/.

Legyen tapasztalatuk az orvos védőnő, betegellátás feladatairól.

Tudják megnevezni az emberi testrészeket, ismerjék és gyakorolják önállóan tisztántartásukat, ismerjék érzékszerveiket azok funkcióit, védelmét.

Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést, alakuljon ki a helyes közlekedési morál. Ismerjék a közlekedési eszközöket.

Figyeljék meg a napszakokat, gyakorolják a helyes kapcsolódó tevékenységeket.

A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok megfigyelése.

Az időjárás a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, formák szépségei alapvető biológiai, ökológiai, fizikai, kémiai tapasztalatokra adnak lehetőséget.

A növény és állatvilág megismerése, ha lehetséges természetes környezetükben.

A városi életformának már nem szerves része a néphagyományok gyakorlása, ezért feladatunk a gyermekekhez közel hozható néphagyományok megismertetése, az átélés segítése.

A környezet mennyiségi, formai viszonyai (matematikai) megismerésének tartalma:

A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok matematikai tevékenységek lehetőségének tárházát kínálják a nevelés számára.

A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok.

A gyermekek természetes környezetben végzett megfigyeléseik alkalmával vegyék észre hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatóak, szétválogathatóak tulajdonságaik szerint illetve saját szempontok szerint. Végezzenek sorba rendezést megnevezett mennyiségi tulajdonságok felismert szabályosság szerint.

A számfogalom megalapozására végezzenek mérési összemérési feladatokat.

Jussanak el geometriai formák felismeréséig. A tükörrel való tevékenység / mozgások tükör előtt/ fontos feltételét képezik a téri percepció kialakításának.

Minden alkalmat meg kell ragadni a fejlesztésre más területeken is hogy a gyermek egyaránt jól tájékozódjék térben és a síkban ábrázolt világban.

Matematikai tartalmú tapasztalatok:

A matematikai nevelésben a környezet formai, mennyiségi, téri és informatikai sajátosságainak felfedeztetése történik sokoldalú, játékos tapasztalatszerzéssel. A gondolkodási stratégia fejlődésének kezdete a 4-5 éves kor, amikor a műveleti gondolkodás alapjai szerveződnek. (Porkolábné dr. Balogh Katalin.) Ezért olyan játékok lehetőségét biztosítjuk a gyermekeknek, amelyek segíthetik a gondolkodási stratégia fejlődését, és a kognitív folyamatok szoros összefüggései és kölcsönhatásai révén az értelmi fejlődés egészére hatnak.

A matematikai nevelésben is az egyéni képességfejlesztés kap elsődleges szerepet elsősorban tapasztalás útján, fejlesztő játékok segítségével. A játékok megismertetését a gyerekekkel mindig a magyar óvónő végzi. A játékok gyakorlásában, a gyerekekkel való együttjátszásban az angol nevelők is részt vesznek elsősorban szabad játékidőben.

Matematikai játékok, melyek angol nyelven is játszhatók:

- társasjátékok
- szerepjátékok (pl. boltos játék, melyben a számlálás szintén jól alkalmazható)
- konstrukciós játékok, melyekben matematikai relációk fogalmazhatók meg (pl. magas, alacsony)

A környezetvédelem tartalma:

Óvodánk 2012. óta Zöld Óvoda. A cím birtoklása együtt jár a Zöld Óvoda kritériumainak betartásával.

A környezetünk ismeretén megbecsülésén rendben tartásán és alakításán keresztül a megfelelő érzelmi kötődés kialakításával az élet tiszteletére és a tárgyi környezet óvására nevelünk.

Fontos, hogy a gyermekek védjék az élő természetet, gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról.

A környezetvédelem az óvoda minden dolgozójának feladata, sőt a szülőtől is meg kell kívánni a példamutatást.

Célunk, feladatunk, hogy elemi környezetvédelmi tevékenységekben aktívan vegyenek részt a gyerekek:

- Téli madáretetés
- Élőlények óvása
- Gondoskodunk a kertünkben lakó állatokról (madarak, mókusok, sünök)
- Konyhakert kialakítása: növények termesztése, begyűjtése, fogyasztása, minden évszakban aktuális kerti munkák gyakorlása
- Állat és növénygondozás
- Szelektív hulladékgyűjtés a szülők bevonásával
- Megismertetjük a gyerekeket az újrahasznosítás fogalmával
- Kirándulásokat szervezünk a természetbe
- Mindegyik csoportszobában létrehozunk egy - a mindenkori évszak jellemzőit is mutató- természetsarkot, ahol a növények fejlődését is nyomon követhetik.
- Komposztáló használata
- Energiatakarékosság vízzel, árammal, papírral
- Megemlékezés a zöld jeles napokról
  - Állatok világnapja október 4.,
  - A víz világnapja március 22.,
  - Föld napja április 22.,
  - Madarak és fák napja május 10.
- Törekvésünk a zöld óvoda kritériumainak való megfelelés, három év után az örökös zöld óvoda cím elnyerése.

Célunk:

- A gyerekek szerezzenek tapasztalatokat, ismereteket a szűkebb, és a tágabb természeti és társadalmi környezetéről, mennyiségi és téri viszonyokról.
- A környezettudatos nevelés célja, hogy kis lépésekben tanítsa meg, hogyan kell tudatosan együtt élni környezetünkkel, hogyan kell védenünk azt, miközben nem mondunk le a csodálatos emberi felfedezések nyújtotta lehetőségekről.
- A fenntartható fejlődést szem előtt tartó környezettudatos magatartásforma megalapozása, alakítása kialakítása.

Feladataink:

- A természet megszerettetése, védelme, a tiszta környezet iránti igény alapjainak lerakása.
- A környezettudatos magatartásforma megalapozása a fenntartható fejlődés érdekében.
- A gyerekek érdeklődésének felkeltése a környezetük iránti kíváncsiságukra, megismerési vágyukra építve.
- A külső világ tevékeny megismerése során az esztétikai és érzelmi nevelés lehetőségeinek biztosítása, szülőföld szeretetének megalapozása.
- A módszerek gazdagságán belül a természeti megfigyelések, séták, kirándulások dominanciája.
- A pozitív érzelmi viszonyok kialakításának segítése az élő és élettelen világgal.
- A közösségi nevelés lehetőségeinek kihasználása, társas kapcsolataik erősítése.
- Kommunikációs képességeik, beszédkésztségük fejlesztése.
- Matematikai vonatkozású ismeretszerzési lehetőségek biztosítása.
- Irány- és arányérzékük, valamint térbeli tájékozódásuk elmélyítése.
- Természetsarok kialakítása, gondozása és az ott történő változások folyamatos megfigyelése.
- Megemlékezés a zöld jeles napokról.
- Az egész életen át tartó tanulás igényének és képességének kialakítása.
- A családokkal való szoros együttműködésre való törekvés.
- A környezet alakításában és a kortárs kapcsolatokban a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességének fejlesztése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerettel rendelkeznek önmagukról, családjukról, az őket körülvevő emberi környezetről
- Tudják nevüket, lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását.
- Jól tájékozódnak szűkebb környezetükben / óvoda, lakóhely / ismeretekkel rendelkeznek tágabb környezetükről.
- Ismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, azok gondozását és védelmét.
- Azonosítani tudják az évszakokat jellemző jegyeik alapján, segítséggel tájékozódnak az időben / év, hó, hét, nap, napszak/
- Ismerik az időjárás és az emberi alkalmazkodás összefüggéseit.
- Ismerik a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, a gyakorlatban alkalmazzák azokat.
- Megnevezik az emberi test részeit. Ismerik az érzékszerveket és azok funkcióját, védelmét. .
- Kialakulóban vannak azok az alapvető magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, alakul a környezet tudatos magatartásformájuk.
- Nyitottak a „külső világ” történései iránt.
- Igényesek környezetük tisztaságára.
- Képesek gondolataikat érzéseiket jól érthetően, összefüggően megfogalmazni, kifejezni
- Életkoruknak megfelelően értik meg a természetben meglévő ok- okozati összefüggéseket.
- Életkoruknak megfelelő környezettudatos magatartást tanúsítanak.
- Tudnak tájékozódni térben, síkban és időben
- Ismerik a matematikai alapfogalmakat, biztonsággal mozognak a tízes számkörben.
- Ismeretekkel rendelkeznek geometriai alakzatokról
- Ismerik az irányokat, a tárgyak helyét a térben névutókkal is tudják kifejezni.

IKT eszközök használata a csoportokban, gyermekek digitális kompetenciájának fejlesztése

A gyermek fejlődésének szabadsága nem azt jelenti, hogy egyszerűen magára hagyjuk, hanem, hogy segítő szeretettel köréje emeljük a megfelelő környezetet. Minél tökéletesebb a környezet, annál kevesebb beavatkozásra van szükség a felnőtt részéről. (Maria Montessori)

A 21. században az IKT-eszközök mindennapi életünk szerves részévé váltak, az innovatív technológiák mára a legtöbb munkafolyamat elvégzéséhez elengedhetetlenek. Az IKT-eszközök, a munka világához hasonlóan, az elmúlt évtizedekben az oktatásban is új lehetőségeket nyitottak a tanítás-tanulás folyamatának megújítása, a pedagógiai értékelés hatékonyságának növelése, valamint a 21. században kulcsfontosságúként azonosított képességek mérése terén (Molnár, 2011a; R. Tóth & Hódi, 2013).

Az oktatási rendszerek feladata, hogy alkalmazkodni tudjanak a megváltozott környezethez és „biztosítsák a 21. században kulcsfontosságúnak tartott IKT-kompetencia elsajátításához szükséges infrastrukturális hátteret, az információkhoz, tudáshoz való gyorsabb és hatékonyabb hozzáférést, továbbá a különféle technológiai eszközök módszertani integrációjával megvalósítsák a tudás innovatív módon történő elsajátítását, valamint a tudásgazdag tanulási környezet kialakítását” (Tóth, Molnár, & Csapó, 2011, p. 124). Ez alól az óvoda sem kivétel.

Célunk: Az óvodás gyermekek digitális kompetenciájának fejlesztése figyelembe véve a gyermek életkori sajátosságait, egyéni fejlettségi szintjét és érdeklődését, lehetőséget teremtve az élményközpontú tapasztalatszerzésre, melyben megvalósul a személyre szabott tanulás és a harmonikus, komplex személyiségfejlődés. Mindezt összhangban az Országos Óvodai Alapprogramban és a Százszorszép Pedagógiai Programban megfogalmazott feladatainkkal és irányelveinkkel és a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvénnyel és annak végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelettel.

Emellett nagyon fontos, hogy az óvodapedagógus is megfelelő digitális műveltséggel rendelkezzen. Önmaga is figyeljen arra, hogy online kommunikációja megfeleljen az etikai normáknak.

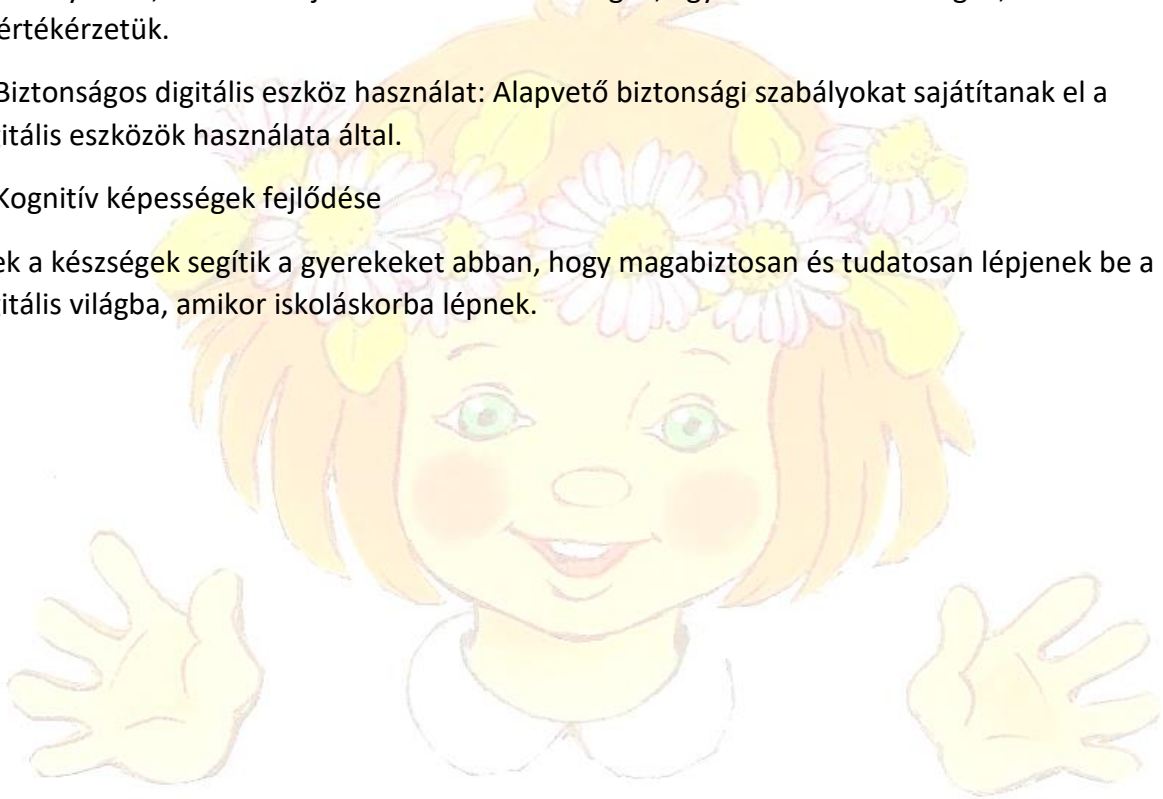
Az óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy az óvodai nevelés mely szakaszában, hogyan és mennyi időn keresztül használják az IKT eszközöket, hogy megvalósulhassanak a kitűzött fejlesztési célok. Tudatosan, felkészülten és felelősséggel segítsék a gyermekek komplex fejlődését.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

1. Alapvető technológiai ismeretek: Az óvodások megismerkednek a digitális eszközökkel, mint például táblagépek, interaktív tábla, padlórobotok, és egyszerű alkalmazások használata.
2. Kreativitás fejlődése: A projektekbe ágyazott digitális tevékenységek során fejlődik kreatív problémamegoldó készségük, gondolkodásuk, fantáziájuk.
3. Együttműködési készség fejlődése: A projekteken belül, a témák feldolgozásánál lehetősége van a gyermekeknek kiscsoportos, mikrocsoportos munkaformában közösen tevékenykedni, ami által fejlődik a szociális készségük, együttműködő készségük, önértékelésük.
4. Biztonságos digitális eszköz használat: Alapvető biztonsági szabályokat sajátítanak el a digitális eszközök használata által.
5. Kognitív képességek fejlődése

Ezek a készségek segítik a gyerekeket abban, hogy magabiztosan és tudatosan lépjenek be a digitális világba, amikor iskoláskorba lépnek.

Munka jellegű tevékenységek

Az óvodánk tevékeny légköre a felnőtt dolgozók derűs, kiegyensúlyozott munkavégzése felerősíti az egészséges kisgyermek érdeklődését, tevékenységi vágyát. Ebben a légkörben a munka önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység. A munka objektív célját elfogadják, szükségességét természetesnek veszik, élvezik az elért eredményeket. Saját és mások elismerése a nevelés egyik formája, ami újabb tevékenységre serkenti a gyerekeket. Ez a folyamat nevelési céljaink elérését segíti, a gyermekek személyiségét fejleszti.

A tevékenység formái:

- Önkiszolgálás
- Óvodapedagógusnak, illetve más felnőttnek segítség
- Önálló tevékenységek illetve alkalmi megbízatások
- Naposi munka, vagy egyéb munka
- Környezet, illetve növény és állatgondozás

Célunk:

- Örömmel és szívesen végezzenek, önként vállaljanak munkát.
- A munka végzése során fejlődjenek képességeik, a munkavégzéshez szükséges jártasságok, készségek, képességek (pl. kez ügyesség, megfigyelőképesség stb.)
- Erősödjenek pozitív személyiségjegyeik (tolerancia kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság, kötelesség- és felelősségvállalás, közösségi kapcsolataik, saját és mások teljesítményének elismerése, stb.)
- A tevékenység járuljon hozzá a gyermekek társas kapcsolataink alakulásaihoz (közösén végzett munka, közösségért végzett munka).

Feladataink:

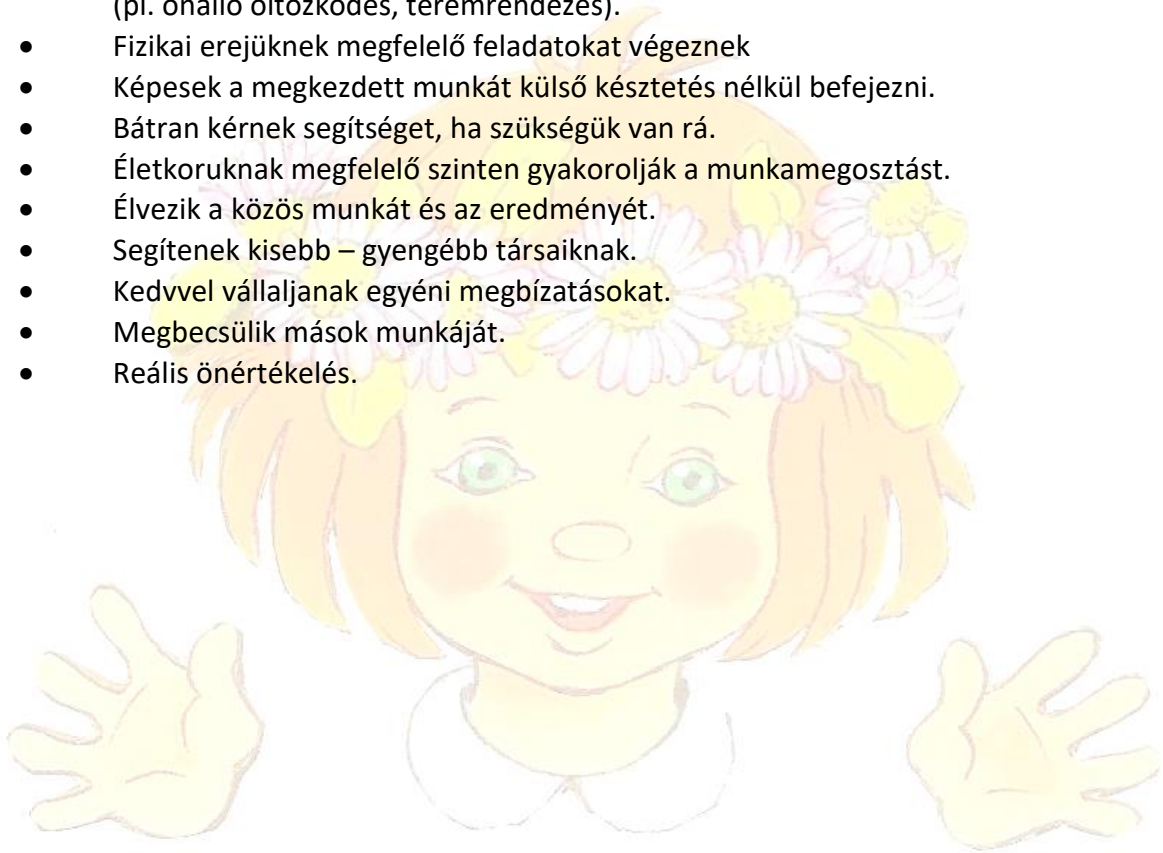
- Tudatos pedagógiai szervezés, a munka eszközeinek biztosítása, célszerű használatuknak, rendbetételüknek megismertetése.
- A gyermekkel való együttműködés és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő **pozitív** értékelése
- Megtanítani őket a munkafeladatok elvégzésére:
  - A különböző munkafogásokra
  - A munka menetére
  - Munkakészségek és szokások kialakítása.
- A tartalmas, önálló munkavégzés állandóságának, folyamatosságának biztosítása. (Objektív szükségesség érzését, nélkülözhetetlenségének felismerését.)
- Lehetőség biztosítása a gyakorlásra, és arra, hogy a kedvelt munkafajtákban elmélyedhessenek.

- A fokozatosság elvének érvényesítése, maximálisan alkalmazkodva az egyén képességeihez (kiemelten a BTMN-s gyermekeknél).
- Tudatos pedagógiai szervezés, a gyermekkel való együttműködés és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermekhez saját magához mérten fejlesztő, pozitív értékelés biztosítása.
- A gyermekek természetes tempójának megfelelő idő biztosítása a munka elvégzéséhez.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek maguk végzik el a személyükkel és a csoporttal kapcsolatos munkákat (pl. önálló öltözködés, teremrendezés).
- Fizikai erejüknek megfelelő feladatokat végeznek
- Képesek a megkezdett munkát külső készítés nélkül befejezni.
- Bátran kérnek segítséget, ha szükségük van rá.
- Életkoruknak megfelelő szinten gyakorolják a munkamegosztást.
- Élvezik a közös munkát és az eredményét.
- Segítenek kisebb – gyengébb társaiknak.
- Kedvvel vállaljanak egyéni megbízatásokat.
- Megbecsülik mások munkáját.
- Reális önértékelés.

Tanulás szerepe az óvodai nevelésben

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Amit hallok, elfelejtem,
Amit látok, arra emlékszem,
Amit csinálok, azt megértem.”
/kínai közmondás/

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját.

Az óvodáskorban a tevékenységekben megvalósuló tanulás elsődleges színtere a játék. A játékon belül a mozgásos, a szociális és verbális tanulás összefonódik, komplex módon jelenik meg. A tanulás folyamata a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja spontán, vagy irányított módon. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3 – 6 – 7 éves korú gyermekek szempontjából. A tanulási tevékenység esetén azt szeretnénk elérni, hogy a gyermekek örömmel és önként vegyenek részt ebben a folyamatban. *Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.*

*Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett **párhuzamos** tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.*

Célunk:

A gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, **amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.** A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. Megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk őket, természetesen minden gyermek esetében képességeiknek megfelelő szinten.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. attitűdök erősítése és az egyéni képességek fejlesztése. Az óvodában a gyermekek **kreativitásának** erősítése elsősorban az oldott légkör, a mozgástér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő. Minél több alkalmat kell adni a felfedezésre, arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban, az ének – zenében, a bábozásban, a rajzolásban, stb. kifejezésre juttathassák. Minél több eszközzel ismerkednek meg, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik

önmaguk kifejezésére. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- Az utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- A spontán játékos tapasztalatszerzés
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- A gyakorlati problémamegoldás
- Játékos, cselekvéses tanulás

Mindezen tanulási formák a játékban és a projekt módszert alkalmazó foglalkozások keretében valósulnak meg.

„A **projektek** olyan *komplex feladatok*, amelyeknek középpontjában egy gyakorlati természetű probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása, hanem lehető legtöbb vonatkozásának feltárása, így a témát a gyermekek széles körű összefüggésben dolgozzák fel.

A **cél** **nem** a tanulás, hanem valamilyen **konkrét cél, produktum**. A tanulás ehhez képest mindig eszköz jellegű, mintegy mellékterméke a *produktum* elérésére irányuló tevékenységeknek. A tanulást - a tapasztalatok megszerzését, a szokások kialakítását -, indirekt módon kívánja biztosítani.

A **projekt-módszer** a gyermek érdeklődésére, a pedagógus és a gyermek közös tevékenységére épülő módszer, amely a megismerési folyamatot projektek sorozataként szervezi meg.”

(Körmöci Katalin)

A projekteknél minden alkalommal komplex tevékenységeket terveznek a pedagógusok. A cél az élményszerű, játékos tanulás, mely hat az érzelmekre, aktív, alkotó részvételt kíván minden gyermektől a tevékenység egészében. Minden komplex tevékenységet mesébe, történetbe ágyazva, cselekvő-felfedező úton a gyerekeket tapasztalati ismeretekhez juttatva érik el kitűzött nevelési-oktatási céljukat a pedagógusok.

Gyermekeink az egész év folyamán megerősítést kapnak képességeikről, fokozva bennük a tanulás iránti vágyat. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Feladataink:

A gyerekekkel foglalkozó valamennyi szakember segíti az egyéni fejlesztést.

- Értelmi képességek egyénileg differenciált fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
- A gyermek személyiségének kibontakoztatásának segítése **egyéni pozitív értékeléssel**.
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása különböző helyzetekben. A tehetségígéretek felismerése, gondozása.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermekeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.

Az angol nyelv a tanulásban:

Minden szervezett komplex tevékenység két nyelven zajlik. Előzetesen megtervezett és egyeztetett tervek alapján a magyar pedagógus és az angol nevelő a két nyelvet felváltva vezetik a tevékenységet. A komplex foglalkozás élményekkel teli játék, melyben hol magyar, hol angol nyelven folyó játékos feladatokon keresztül történik a z ismeretszerzés, tapasztalatgyűjtés, tevékenységekben megvalósuló tanulás. Mivel a projekt sok ismétlésre ad lehetőséget, az adott témakör szókinccse magyarul és angolul is bevésődik.

Sikerkritériumok:

Akkor vagyunk a tanulási tevékenység területén eredményesek, ha az ismereteket tapasztalati úton közvetítjük a gyerekeknek, és kihasználjuk a játékba integrált tanulás lehetőségeit.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére.

- Örömmel készülnek az iskolai feladatokra,
- Várakozással tekintenek az új feladat megoldása elé, kihívásnak tekintik azt,
- Kialakul szabály- és feladattudatuk.
- Képesek a bonyolultabb gondolkodási műveletek elvégzésére.
- Tudnak figyelni aktívan 25 percig egy adott feladatra.
- Képesek az új ismeretek befogadása.
- Kialakul problémamegoldó, kreatív gondolkodásuk.
- Képesek társaikkal együttműködni.
- Rendelkeznek verbális memóriával.

- A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók optimális, harmonikus fejlettsége kialakul
  - Pontos és differenciált vizuális észlelés
  - Pontos és differenciált auditív észlelés
  - Összerendezett, koordinált mozgás, szem-kéz összerendezett, célszerű együttes mozgása
  - A látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása (a keresztcsatornák együttműködése)
  - Rövid idejű vizuális, verbális memória
  - Szándékos figyelem kb. 10 perces figyelemkoncentráció

A tudatos, egyéni képességeket szem előtt tartó, összehangolt pedagógiai tevékenység megkívánja a rendszeres, közös tervezést és felkészülést.

A tervezőmunka elemei:

A **nevelési terv** részei: a beszoktatási terv, az első félév és a második félév nevelési terve.

Tartalmazza a nevelési területek kitűzött céljait, az óvodapedagógusok, az angol nevelők, a dajkák feladatait, a szülői együttműködés lehetőségeit valamint a szervezési feladatokat, alapját mindig az előző félév értékelése adja

A **„tervezett projekt témák éves gyűjteménye”** minden nevelési évet megelőzően készül, a projekt témák, ötletek összegyűjtése a teljes nevelési évre, körülbelül meghatározva az egyes projektek időtartamát,

A **projektterv** az egyes témák részletes kidolgozása, mely megnevezi a produktumot, magába foglalja az óvodai tevékenységek adott projekthez illeszkedő tartalmát. Bővebb választékot kínál, hogy a projekt rugalmasan alkalmazkodhasson az eseményekhez, a gyermekek ötleteihez.

A **hetiterv** az adott hétre lebontott fejlesztési terv. Tartalmazza a verselés, mesélés; az ének, zene, népi játék, tánc; a rajzolás, mintázás, kézimunka; a mozgás; a külső világ tevékeny megismerése konkrét anyagát és a hozzá kapcsolódó fejlesztési lehetőségeket.

A **tevékenységterv** az adott napra tervezett KOMPLEX tevékenységek céljait, feladatait, az egyéni képességfejlesztés feladatait, a tevékenység felépítését tartalmazza.

A pedagógiai tervezés minden szintje minden pedagógus számára kötelező, a magyar óvodapedagógussal és az angol pedagógiai asszisztenssel közösen megvalósítandó feladat.

A **mulasztási napló** és a **csoportnapló** és a **pedagógiai munkához kapcsolódó dokumentáció naprakész** vezetése minden óvodapedagógus kötelessége az oviKréta felületén.

A csoportnapló tartalma:

1./ Adatok

2./ Nevelési (beszoktatási) tervek, azok értékelései, adott időszak szervezési feladatai, programjai magyarul és angolul

Kiscsoportban:

- ✓ szeptember-október beszoktatási terv
- ✓ november-február, március-május nevelési terv
- ✓ minden tervezési időszakhoz kapcsolódó szervezési feladatok

Középső és nagycsoportban:

- ✓ szeptember-december, január-május nevelési terve
- ✓ minden tervezési időszakhoz kapcsolódó szervezési feladatok

3./ Éves projekt tématerv

- ✓ Kétnyelvű terv táblázatos formában

4./ Projekt tervek

- ✓ Az egyes projektekhez anyaggyűjtés mindkét nyelven, amely tartalmazza a produktumot is.

5./ Heti tervek

- ✓ A kétnyelvű heti tervek az projekt tervben rögzítettek részletezett heti megjelenései.

6./ Tevékenység tervek

- ✓ Napi tervek, melyek ugyancsak két nyelven jelenik meg

7./ Szülői értekezletek

- ✓ A szülői értekezlet jegyzőkönyve a jelenléti ívvel
- ✓ A fogadó órák táblázata

8./ Hivatalos látogatások dokumentációja

9. Egyéb

- ✓ Szülői nyilatkozatok, fogadóórák dokumentációja
- ✓ Féléves programok összegyűjtve
- ✓ Partnerek elérhetőségei

A gyermek fejlődését nyomonkövető dokumentumot a pedagógusok az oviKréta felületén vezetik. A gyermekek fejlődéséről minden korcsoportban évente két alkalommal kötelező rögzíteni az eredményeket.

A GYERMEKEK EGYÉNI KÉPESSÉGFEJLESZTÉSE A CSOPORTBAN ÉS A CSOPORTON KÍVÜL

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célunk, hogy a gyermekek iskolai tanulást meghatározó pszichikus funkcióit (részképességeit) az óvodáskor végére az iskolakezdéshez szükséges optimális szintre emeljük. Ennek érdekében az egyéni képességfejlesztést összehangolt mérési-értékelési –fejlesztési rendszerben végezzük.

KISCSOPORT:

A gyermekek fejlődését óvodába lépésüktől kezdődően figyelemmel kísérjük, a fejlesztési tervet mindig a gyermek fejlettségére alapozzuk.

Már az óvodába lépés előtt az **óvodapszichológus** minden gyermek **anamnézisé**t felveszi. Ez azt jelenti, hogy a születés előtti állapotot, a születés körülményeit és a születéstől az óvodába lépésig tartó időszak fejlődéstörténetét feltérképezi a szülővel történt beszélgetés formájában. Ezek nagyon fontos információk számunkra. Bármely a fejlődésben bekövetkező zavar, akadály visszavezethető a méhen belüli, illetve az első három év fejlődésében mutatkozó problémára.

A **beszoktatási** időszakban is sok feladat hárul az **óvodapszichológusra**, megfigyeléseivel, tanácsaival segíti a gyermekeket a szülőkön és az óvodapedagógusokon keresztül.

Az **óvodapedagógusok** az első évben a játékon, a játékos tevékenységeken keresztül azonosítják be a gyermek **részképességeinek** fejlettségi szintjét. A fejlődés mutatóiról januárban és májusban feljegyzést készítenek a gyermek fejlődését nyomonkövető dokumentumában. Ezek az eredmények a felméréseket követő fogadó órákon kerülnek ismertetésre a szülők részére.

A megfigyelések az alábbi területeket ölelik fel:

- Nyelvi- kommunikációs kifejező képesség
- Játéktevékenység
- Értelmi fejlettség
  - figyelem
  - vizuális észlelés
  - auditív észlelés
  - időészlelés
  - memória
- Mozgás

- Szociális fejlettség
- Angol nyelvi fejlettség
- Önállóság a gondozási tevékenységekben (étkezés, öltözködés, testápolás)

A kiscsoportban a **fejlesztő pedagógus** a gyermek mozgását vizsgálja az életkornak megfelelő mérőeszközökkel. A **mozgás** az a képességterület, mely az idegrendszer érettségét mutatja, sok információval szolgál a gyermek komplex fejlettségét illetően. Ha az életkorban elvárható fejlettségi szinthez képest bármely területén eltérés mutatkozik, a csoportban az óvodapedagógusok általi fejlesztő munka a meghatározott területet veszi célba prioritásként. Az elvégzett vizsgálatok eredményéről a szülők fogadó óra keretében tájékozódhatnak az óvodapedagógusoktól, illetve a fejlesztő pedagógustól. Ha összetettebb problémát észlelünk a gyermek fejlődésében, kérhetjük a **Pedagógiai Szakszolgálat vagy egyéb, a probléma jellegének megfelelő speciális szakember / intézmény szakvéleményét** és annak eredményeire épülő **fejlesztő tevékenységét**. Ez a segítség óvodán kívül vehető igénybe a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel egyeztetve térítésmentesen, vagy a szülők egyetértésével az egyéb intézményekben költségtérítéses formában.

Kiscsoportban általában még életkori, a fejlődési folyamatban természetesen létező beszédartikulációs hibákról, nehézségekről beszélhetünk. Amennyiben az óvodapedagógusok a beszédhang képzés komolyabb problémájára figyelnek fel, kéri a **logopédus** segítségét, aki **felméri** a gyermek beszédképességét, és ha indokoltnak látja, meg is kezdheti a fejlesztést. Ajánlhat óvodán kívüli, a probléma természetéhez illeszkedő fejlesztési lehetőséget.

KÖZÉPSŐ CSOPORT

Az óvoda második évében a gyermekek képességeinek csoporton belüli feltérképezése elsősorban a játékon, a játékos tevékenységeken és a mozgáson belül történik az előző év végének fejlettségét alapul véve.

Szeptember hónaptól az egyéni fejlesztés a kiscsoport év végi eredmények és az új nevelési év elején a májusig képest mutatott fejlődés alapján történik.

Január és május hónapokban az **óvodapedagógusok** rögzítik a gyermekek fejlettségét a gyermek fejlődését nyomonkövető dokumentációban a kiscsoportnál felsorolt részterületeken.

Az eredményekről a szülőket fogadó óra keretében tájékoztatják.

Január-február hónapban a **fejlesztőpedagógus** egy, a kiscsoportosnál szélesebb körű **felmérést** végez a gyermekek idegrendszeri érettségének és részképességei fejlettségének megállapítása céljából, mely az alábbi területeket érinti:

- Vizuális differenciálás, vizuális alak-háttér differenciálás
- szeriális emlékezet, auditív emlékezet
- Grafomotoros (=írásmozgás) koordináció
- téri relációk felismerése

- beszédhanghallás
- számolási készség
- gondolkodási műveletek
- szociális készségek

A második félévben a **logopédus** és a **fejlesztő pedagógus** szükség szerint gyereknél ú.n. GOH-GMP vizsgálatot végez, amely a beszédértést vizsgálja.

A mérés eredményéről konzultálnak az **igazgatóval** és az **óvodapedagógusokkal**, akik a saját mérésük eredményével összehangoltan a csoporton belüli fejlesztőtevékenységet a gyermek fejlettségi állapotához, és fejlődési üteméhez szabják. Ekkor történik annak eldöntése is, hogy szükséges-e a gyermek optimális fejlődéséhez a csoporton kívüli célzott megsegítés, esetleg a probléma óvodán belül nem orvosolható, ez esetben kérhetjük a **Pedagógiai Szakszolgálat vagy egyéb, a probléma jellegének megfelelő speciális szakember / intézmény szakvéleményét** és annak eredményeire épülő **fejlesztő tevékenységét**. Ez a segítség óvodán kívül vehető igénybe a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel egyeztetve térítésmentesen, vagy a szülők egyetértésével az egyéb intézményekben költségtérítéses formában.

A csoportos és a fejlesztőpedagógusi mérés eredményéről az óvodapedagógusok a márciusi, áprilisi fogadóórán tájékoztatják a szülőket. A szülők időpont egyeztetés után konzultálhatnak a fejlesztőpedagógussal is, aki szülői együttműködési lehetőségként kínálhat otthon rendszeresen végezhető fejlesztő gyakorlatsort. Előfordulhat, hogy a probléma háttérében érzékszervi vagy egyéb orvosi kivizsgálást igénylő okot sejt. Ennek kizárására szakorvosi vizsgálatot kérhet. Szülői igényre javasolhat térítéses, a probléma jellegének célzott fejlesztésére irányuló intézményeket, terápiás lehetőségeket is.

Amennyiben az óvodapedagógusok a beszédhang képzés vagy a beszédhanghallás – beszédértés komolyabb problémájára figyelnek fel, kérik a **logopédus** segítségét, aki **felméri** a gyermek beszédképességét és ha indokoltnak látja, meg is kezdheti a fejlesztést. Javasolhat szakorvosi kivizsgálást, illetve ajánlhat óvodán kívüli, a probléma természetéhez illeszkedő fejlesztési lehetőséget.

Amennyiben az óvodapedagógusok olyan magatartási, beilleszkedési problémára utaló tünet együttest fedeznek fel, kérik a **pszichológus** segítségét, aki a csoportban és egyéni játékos szituáció-teremtés keretében **megfigyeli** a gyermeket. Megfigyeléseiről, tapasztalatairól **konzultál** az óvodapedagógusokkal, tanácsaival segíti őket. Egyéni konzultáció keretében **segítséget nyújt** a szülőknek.

A szociális képességek területén mutatkozó probléma esetén is fordulhat az óvoda a **Pedagógiai Szakszolgálathoz**, ahol szakemberek által elvégzett vizsgálatokat követően térítésmentes **pszichológusi ellátást** nyújtanak.

NAGYCSOPORT

Az óvoda utolsó évében az óvodapedagógusok továbbra is a játék, a játékos tevékenységek a mozgás és ezt kiegészítve a szervezett tevékenységeken mutatott teljesítmény alapján mérik fel a gyermekek részképességeit.

A tanköteles korú, de még óvodában nevelkedő gyermekek, valamint azok, akik a tanköteles kort megelőző nevelési évben járnak óvodába, a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz szükséges képességeik és készségeik fejlesztése érdekében naponta **összesen 45 perces időkeretben, differenciáltan**, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodva – külön térben szervezett – **iskola-előkészítő**, fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt az óvodai csoportokban.

Az óvoda mérési-értékelési rendszerében a legösszetettebb felmérés a nagycsoportban szeptember hónapban készül, amikor a **fejlesztőpedagógus, a pszichológus, a logopédus összehangolt mérési** rendszerben feltérképezi a gyermekek fejlettségét (az előzőekben felsorolt területeken), rögzíti az eredményeket, majd ezeket egy, az **óvodapedagógusokkal és az igazgatóval** folytatott egyeztető megbeszélés keretében összegzi.

Ekkor történik a csoporton belüli és kívüli fejlesztő tevékenység összehangolása. Optimális esetben elegendő a gyermek egyenletes fejlődése szempontjából az óvodai csoportban végzett pedagógiai tevékenység. Amennyiben egyes területen az életkorban elvárható fejlettségi szint elérése kisebb megsegítést igényel, a csoportban a szervezett tevékenységekben (foglalkozásokon) differenciált feladatadásra, és a játéktevékenységen keresztül megvalósított egyéni fejlesztésre kerül sor. Ha ez nem bizonyul elegendőnek, csoporton kívül egyéni vagy kiscsoportos célzott fejlesztéssel segít a fejlesztő pedagógus, a logopédus vagy a pszichológus.

A probléma súlyosságának és összetettségének függvényében sor kerülhet a **Pedagógiai Szakszolgálat** szakvéleményének kérésére, és az eredmény alapján történő speciális fejlesztésre. Ez a segítség óvodán kívül vehető igénybe a Pedagógiai Szakszolgálat Vihar utcai épületében az ottani szakemberekkel egyeztetve térítésmentesen.

A szeptemberi felmérés összegzett eredményéről az óvodapedagógusok fogadó óra keretében tájékoztatják a szülőket október hónapban. Természetesen lehetőség van egyéni időpont egyeztetés után a szakemberekkel is konzultálni, akik a probléma jellegének és súlyosságának megfelelően javasolhatnak orvosi kivizsgálást, a szülői együttműködés érdekében rendszeres napi gyakorlást igénylő otthoni feladatsort, illetve szülői igényre javasolhatnak térítéses, a probléma jellegének célzott fejlesztésére irányuló intézményeket is.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező fejlődést nyomonkövető dokumentumban az iskola -előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

Az egyéni képességek fejlesztése tehát a nagycsoportban az előző évek fejlődési mutatóira és a nagycsoportos komplex szűrés eredményeire alapozva, összehangoltan, a gyermeki szükségleteket figyelembe véve történik.

Decemberben azoknak a gyerekeknek az ellenőrző felmérése történik, akiknek részképesség fejlődése az előző félévben csoporton belül vagy kívül különös figyelmet, megsegítést igényelt. A szeptemberben feltárt problémák esetében még nem várható jelentős eredmény decemberben. Ez az ismételt felmérés 2 hónapon belül szakmailag indokolatlan. Optimális esetben az összehangolt fejlesztés eredményeképpen a képességek elérték az életkorban elvárható optimális szintet. Ha az elmaradás még mindig fennáll, előíranyozzuk a következő félév csoporton belüli és kívüli fejlesztési feladatait.

Óvodánkban az összehangolt fejlesztő tevékenységben részt vevő szakemberek:

- A GYERMEK ÓVODAPEDAGÓGUSAI, ANGOL ANYANYELVŰ NEVELŐI
- FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS
- LOGOPÉDUS
- PSZICHOLOGUS
- tagóvoda igazgatóhelyettes
- igazgató

Egyéni igény alapján lehetőség van helyben igénybe venni – délutáni foglalkozás keretében, térítéses formában, külső cég által szervezett – mozgásterápiát (TSMT, alapozó terápia).

Beiskolázás:

2011. évi CXCV. törvény 45 § és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 21 § alapján

- Tankötelessé válik az a gyermek, aki adott év augusztus 31-ig 6. életévét betölti.
- A tanköteles gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben maradásáról az Oktatási Hivatal dönt. Az eljárás a szülő kérelmére indul.

A SZÁZSZORSZÉP ÓVODA MÉRÉSI-ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

	Idő	Felmérést végző szakember	Felmérés célterülete	Dokumentáció
Kiscsoport	szeptember-október	óvodapedagógus	általános állapot és fejlettség felmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
		pszichológus, logopédus	anamnézis, KOFA 3 felvétele, értékelése	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
	novembertől folyamatosan	fejlesztő pedagógus	mozgás, idegrendszeri érettség	Fejlesztő pedagógiai felmérő lap Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
	január	óvodapedagógus	félévi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
	május	óvodapedagógus, angol nevelő	év végi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
Középső csoport csoport	január-február	fejlesztő pedagógus	DIFER, Sindelar + mozgás	Fejlesztőpedagógiai értékelő lap Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
	folyamatosan szülői, pedagógusi kérésre	logopédus, pszichológus	beszédhiba, beilleszkedési, viselkedési probléma	logopédiai, pszichológiai napló
	január	óvodapedagógus, angol nevelő	félévi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
	május	óvodapedagógus, angol nevelő	év végi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
	január-május	logopédus fejlesztő pedagógus	GOH-GMP szükség szerint	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum logopédiai napló fejlesztő pedagógiai napló
Nag	szeptember	fejlesztő pedagógus	DIFER	Fejlesztőpedagógiai értékelő lap

		+ mozgás	Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
	logopédus	beszédértés és hangképzés problémái, SZÓL-E? vizsgálat	logopédiai napló Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
	pszichológus	szociális képességek	pszichológiai napló Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
folyamatos szülői, pedagógusi kérésre	pszichológus	A gyermek életében bekövetkezett változás hatására fellépő tünetek	pszichológiai napló
december	óvodapedagógus, angol nevelő	félévi komplex fejlettségmérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum
december-január	Óvodapedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus	A fejlesztési tapasztalatok összegzése	Szülő kérésére pedagógiai vélemény kiállítása Csoportos fejlettség rögzítő táblázat
május	óvodapedagógus, angol nevelő	év végi komplex fejlettség mérés	Egyéni fejlettségrögzítő dokumentum

Óvodai életünk megszervezése

A gyermek fejlődő személyiség, ezért sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, személyiségük alakulásában meghatározó szerepe van az őket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek.

Személyi feltételek

*„Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.”
(Az Óvodai nevelés országos alapprogramja)*

Óvodánk csoportszerkezete

Óvodánkban kilenc csoport működésképes van lehetőség. A csoportok lehetőség szerint homogén életkori összetételűek, de ennek megvalósulása a jelentkező gyermekek létszámának és korának függvénye.

A gyermeki jogviszony keletkezése és megszűnése

Az óvodai felvétel, átvétel eljárás rendje

2011. évi CXCV. törvény 8 § (2) és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 20 § alapján.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő - tárgyév április 15. napjáig benyújtott - kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, újabb kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, a Kormány rendeletében kijelölt szerv felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja.

A gyermeki jogviszony keletkezésének és megszűnésének további részleteit az óvoda Házi rendje tartalmazza.

Személyi feltételeink

Pedagógiai Programunk megvalósításában a törvényi előírásoknak és a fenntartói döntésnek megfelelően az alábbi munkatársak vesznek részt:

Igazgató 1 fő

Óvodapedagógus csoportonként 2 fő

A nevelési célkitűzésekből adódó pedagógiai feladatokat angol anyanyelvű pedagógiai asszisztensekkel - akik fenntartói együttműködési megállapodásnak megfelelően külső cég alkalmazásában állnak - összehangoltan és együttműködve, az általunk kidolgozott pedagógiai módszerek hatékony alkalmazásával valósítjuk meg. Az angol anyanyelvű nevelők állandó jelenléte biztosítja a kétnyelvű környezetet a gyermekek számára, amely a spontán nyelvelsajátításnak és beépülésnek legfontosabb feltétele.

Angol anyanyelvű pedagógiai asszisztens csoportonként 2 fő.

Nevelőmunkánkat speciális szakemberek is segítik:

A Százszorszép Óvodában egy fő saját álláshelyen foglalkoztatott részmunkaidős logopédus biztosítja a gyermekek **logopédiai ellátását**, míg a Színes Gyerekkert Óvodában a Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja a logopédiai ellátást, utazó gyógypedagógus segítségével.

Mindkét épületben saját álláshelyen foglalkoztatott fő állású **fejlesztőpedagógus** segíti a rászoruló gyermekek fejlesztését, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek felzárkóztatását és a tehetségcsírák képességeinek kibontakoztatását tehetségműhely keretein belül.

Részmunkaidős **óvodapszichológus** segíti a nevelőmunkát mindkét épületben.

A pedagógiai munkát segítő alkalmazottak:

Dajka	12 fő
Pedagógiai asszisztens	3 fő
Óvodatitkár	2 fő

Az óvoda működését segítő alkalmazottak:

Kertész – karbantartó	2 fő
-----------------------	------

Valamennyi munkatársunk rendelkezik a törvényben előírt végzettséggel.

Az óvodapedagógusok heti váltásban délelőtt és délután végzik a nevelőmunkát. Az angol anyanyelvű nevelők 8.00-tól 17.00 óráig (a pihenőidőt kivéve) minden gondozási, nevelési, fejlesztési tevékenységben aktívan részt vesznek

Nevelőmunkánk hatékony segítői a pedagógiai asszisztenseken kívül a dajkák, ezért a munkaszervezést oly módon kell megoldanunk, hogy minél több időt a gyermekek közt töltve, a pedagógiai munkában legyenek az óvónők segítségére.

A nevelési tervekben foglaltakat az óvodapedagógusok a pedagógiai asszisztensekkel és a dajkákkal is megbeszélik, segítve ezzel az egyéni szükségletekhez, fejlettséghez igazított személyiségfejlesztést.

Továbbá feladatunk, hogy a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei számára lehetőséget teremtsünk arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját és anyanyelvét.

*A két épületben 1 fő **gyermekvédelmi felelős** látja el a gyermekvédelmi feladatokat.*

Tárgyi feltételek

Arra kell törekednünk, hogy a gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

Óvodánk épülete, kertje és berendezése a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését.

Ennek érdekében környezetünk formálásában szem előtt tartjuk:

A Köznevelési törvényben előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke alapján hiányzó eszközeink: a Gelléri A.E. (Színes Gyerekkert) utcai épületben a tornaszoba.

Az udvari mozgásfejlesztő játékokat folyamatosan cseréljük, pótoljuk a biztonsági előírásoknak megfelelően.

Kellő átgondolással, tudatos tervezéssel telepítjük a játékokat, minél szélesebb mozgásfejlesztési lehetőségeket biztosítva a gyerekeknek

A meglévő és szabványoknak megfelelő kerti játékokat folyamatosan ellenőrizzük, karban- és tisztán tartjuk.

Az épületen belül:

A csoportszobákat a biztonság, a hozzáférhetőség és az esztétikum szem előtt tartásával rendezzük be.

Minden csoportszobának tartalmaznia kell szerepjátékhoz, barkácsoláshoz, építőjátékhoz, meséléshez-zenéléshez kialakított, jól elkülönített részeket valamint a projekt és a környezeti sarkot.

A csoportszobákat úgy kell berendezni, hogy a különböző tevékenységek elmélyült végzésére lehetőséget biztosítsanak.

A játékok, eszközök elhelyezésénél törekedni kell arra, hogy a gyermekek könnyen elérjék azokat (figyelemmel a biztonságukra), hogy szabadon válogathassanak a játékeszközök között.

A csoportszobák bútorzatának, textíliáinak, berendezési tárgyainak kiválasztásánál a szín- és anyagharmoniót szem előtt kell tartani.

A játékok, egyéb személyiségfejlesztéshez szükséges eszközök kiválasztásának szempontjai: a biztonságosság, az életkori sajátosságoknak való megfelelés, a nevelő-fejlesztő érték, a közösen kialakított értékrendünkhöz való alkalmazkodás, az esztétikum. Mindez a program hatékony működtetése mellett azért is fontos, mert az óvoda kultúra közvetítő.

Az épületen belüli közös helyiségek berendezése, díszítése, dekorálása mutasson összhangot, biztonságos és esztétikus legyen, egységet sugározzon és járuljon hozzá az óvoda sajátos arculatának megőrzéséhez.

A szülők és dolgozók tájékoztató táblái informatívak és ízlésesen elhelyezettek legyenek, segítsék a tájékozódást.

Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet is biztosítson. Meglévő adottságainkat úgy kell kihasználnunk, hogy egyidejűleg megfelelő és kulturált munkakörnyezetet biztosítsunk az óvodában dolgozó kollégáknak, és lehetőséget teremtsünk a szülők fogadására.

Mindennapi életünk megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A pedagógiai munka tervezése, a csoport szokás és tevékenységrendszerének kialakítása - a gyermekek életkori sajátosságait és fejlettségét figyelembe véve - az óvodapedagógus feladata, amelyet írásban is rögzít / napirend, hetirend, éves projekttemák gyűjteménye, projekterterv, hetiterv, nevelési terv /.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

A napirend megtervezése, a tevékenységek koordinálása a pedagógusoktól tudatos, átgondolt tervező munkát kíván. Biztosítani kell a **folyamatosságot**. Kialakításánál fontos szempont a gyermekek életkori sajátosságaiból adódó szükségletek figyelembevétele.

A **napirend rugalmas** kezelése lehetővé teszi az előre nem tervezett, de a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események beillesztését.

Óvodánkban 5 éves kor után a pihenési idő csökkenthető. Ebben az esetben olyan csendes tevékenységet szervezünk, amely a még pihenő gyermekek nyugalmát nem zavarja.

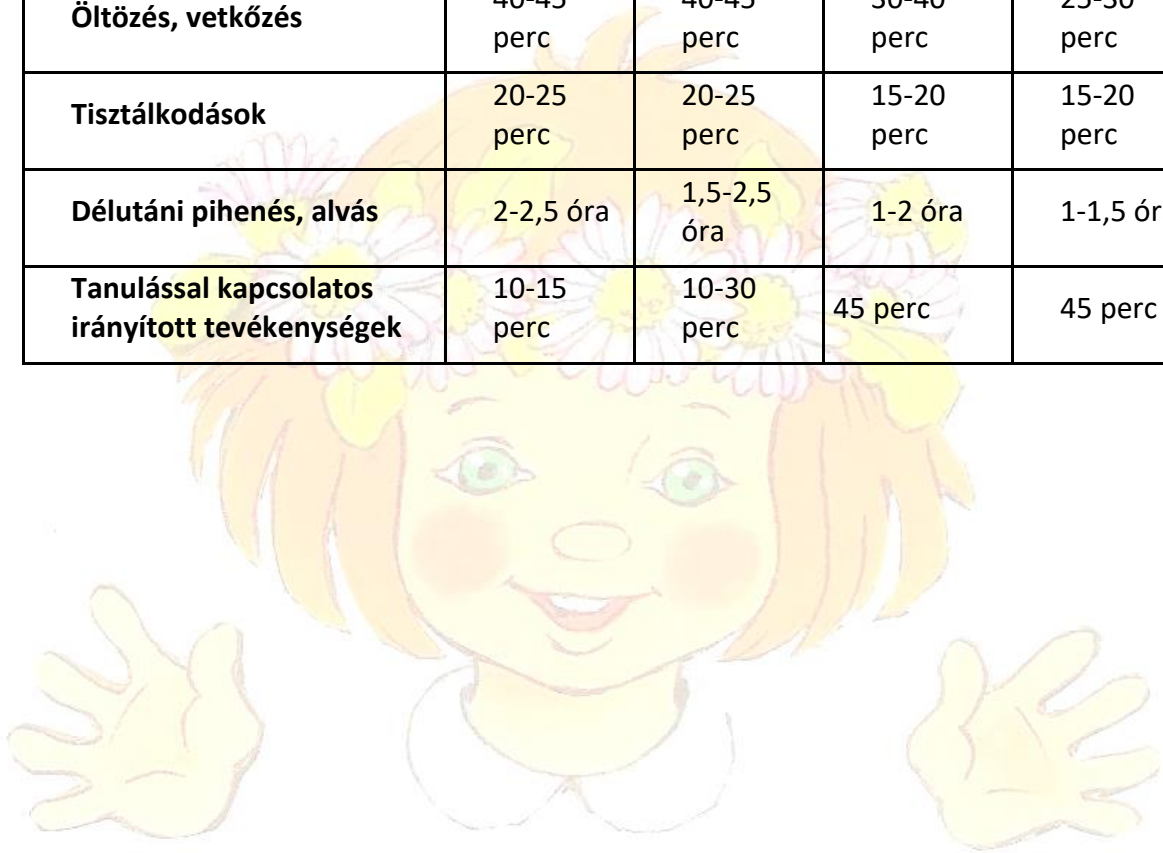
A tevékenységek megszervezésénél fontos szempontnak tartjuk a kötetlenség és folyamatosság biztosítását.

Az alábbi napirend javaslat, óvodánkként, korcsoportonként, évszakonként, aktuális programonként módosítható:

Tevékenységek	Időtartam			
	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6 évesek	6-7 évesek

Játék	5-6 óra	3-6 óra	3-6 óra	3-6 óra
Játékidőn belül szabad levegőn tartózkodás, mozgás	1-4 óra	1-4 óra	1-4 óra	1-4 óra
Mindennapos testnevelés	15 perc	15 perc	15 perc	15 perc
Étkezések: reggeli, uzsonna, ebéd	folyamatos	folyamatos	folyamatos	folyamatos
	30 perc	30 perc	20 perc	20 perc
Öltözés, vetkőzés	40-45 perc	40-45 perc	30-40 perc	25-30 perc
Tisztálkodások	20-25 perc	20-25 perc	15-20 perc	15-20 perc
Délutáni pihenés, alvás	2-2,5 óra	1,5-2,5 óra	1-2 óra	1-1,5 óra
Tanulással kapcsolatos irányított tevékenységek	10-15 perc	10-30 perc	45 perc	45 perc

Időtartam	Tevékenység
7.00-7.40	JÁTÉK ÖSSZEVONT CSOPORTBAN (reggeli ügyelet)
7.40-9.30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Egyéni képesség megfigyelés és fejlesztés a spontán játék lehetőségeinek kihasználásával
8.00-9.30	FOLYAMATOS REGGELI
9.30-10.30	JÁTÉKOS EGYÉNI, KISCOPORTOS ÉS KÖZÖS FOGLALKOZÁSOK PROJEKTMÓDSZERREL FELDOLGOZVA: Vers, mese, dramatikus játék Ének, zene, népi játék, tánc Rajz, mintázás, kézimunka Külső világ tevékeny megismerése közben szerzett tapasztalatok rendszerezése Mozgás Testápolás, öltözködés
10.30-12.00	UDVARI JÁTÉK: Szabad és irányított mozgás Játékba integrált egyéni, kiscsoportos és közös tevékenységek: Külső világ tevékeny megismerése Énekes játékok Testápolás, öltözködés
12.00-13.00	EBÉD, TESTÁPOLÁS
13.00-15.00	DIFFERENCIÁLT PIHENÉS
15.00-16.00	TESTÁPOLÁS, UZSONNA
16.00-17.00	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN VAGY AZ UDVARON
17.00-17.30	JÁTÉK ÖSSZEVONT CSOPORTBAN (délutáni ügyelet)

Ünnepeink

Az ünnep időről időre visszatérő sajátos keretek között lezajló esemény amely kitűnik az óvoda mindennapi életéből, hangulatával, misztikumával, a készülődés örömeivel. Perspektívát adnak, megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák a gyermekek közösséghez tartozását.

Óvodánk érzelmi életében is meghatározó szerepet töltenek be az ünnepek. A várakozás, a közös készülődés izgalma, a tervezgetés és a megvalósulás mind, mind örömforrás a gyermekek számára, amely egyéni vagy közös tevékenységre serkentve fejleszti őket.

Megszervezésükben fontos szempontnak tartjuk, hogy a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartva, az óvoda testületének döntése alapján a gyermekek érdeklődésének, az óvoda kialakult hagyományainak, a szülők igényeinek, valamint az óvoda környezeti adottságainak figyelembevételével valósuljanak meg.

Óvodánkban bevonjuk a szülőket a készülődés, a szervezés feladataiba, figyelembe véve javaslataikat, tiszteletben tartva a család ünnepeit.

Az ünnep kiemelkedik az óvoda mindennapi életéből, előzményei és emlékei illeszkednek a gyermekek természetes életmenetébe. Az ünnep fényét, hangulatát fokozza a feldíszített óvoda, a gyermekek és felnőttek ünnepi ruhája, a meglepetés és ajándékozás öröme, a pedagógusok közös éneklése, zenélése, bábozása.

Az óvoda hagyományos ünnepei, az ünnepek legfontosabb tartalmi jegyei

Halloween:

- Amerikai eredetű ünnep, megszervezése az angol anyanyelvű nevelők feladata. A gyerekek jelmezbe öltözhetnek, csoportról csoportra járva Trick or treat játékot játszanak, töklámpást készítenek, tököt sütnek. Az angol nevelők dramatikus műsorral készülnek.

Mikulás:

- A gyermekek életkoruknak megfelelően készülődnek magyar és angol nyelvű mondókával, verssel, énekkel, rajzolgatnak, festenek élményeik alapján.
- Meglepetést készítünk a gyermekek számára, amely lehet egy közös bábozás vagy dramatizálás, éneklés is.

Advent, Karácsony:

- A gyermekek karácsonyról szóló versekkel, énekekkel készülődnek.
- Egyszerűbb karácsonyfadíszeket, ajándékot készítenek a szülőknek, testvéreknek, barátoknak.

- A nagyok süteményt süthetnek a délutáni vendégváráshoz. /5-6-7 évesek /és segítenek az ünnepi asztal díszítésében, megterítésében.
- Az ünnepi várakozást az adventi gyertyagyújtással fokozzuk. A gyermekeknek bábelőadással, iskolások műsorával kedveskedünk.
- Az adventi kézműves foglalkozás alkalmával közös barkácsolásra, sütésre hívjuk a szülőket, testvéreket.
- A karácsonyt közös karácsonyfa állítással, a nagycsoportosok előadásával ünnepeljük.
- Adventi hangverseny megszervezésével: zenei élményt nyújtunk, az ünnepvárás hangulatának megteremtéséhez

Farsang:

- A gyermekek magyar és angol verssel, dallal, tréfás mondókákkal készülődnek a farsangra.
- Az óvónőkkel közösen készítenek farsangi díszeket, álarcokat.
- Házilag készített jelmezekbe öltözve táncolnak, „mulatnak”.
- A szülőket bevonjuk az előkészületi munkákba, a csoportdíszítésébe, a jelmezek elkészítésébe.
- Farsang: rongyosbál – az átváltozás lehetőségének biztosítása a „bármilyen lehetek” élményének, szerepének átélése.

Húsvét:

- A gyermekek a magyar és angol népi költészet kincseiből megismerkednek locsolóversekkel, mondókákkal.
- Egyéni képességeiknek megfelelően különböző technikákkal díszítenek tojásokat.
- A hagyományos magyar népszokásnak megfelelően szervezzük a megünneplését.

Anyák napja – Évzáró:

Reménység:

- Óvodánk hagyománya, hogy az édesanyák ünnepét egybekötöttük az évzáró ünnepséggel, így egy csokrot nyújtva át az édesanyáknak.
- A gyermekek magyar és angol nyelvű énekekkel, dalos játékokkal a szépirodalomból válogatott édesanyákat köszöntő versekkel, valamint kedvenc meséjük dramatizálásával, bábozásával köszöntik az édesanyákat, nagymamákat.
- Önállóan, vagy kis segítséggel készítenek ajándékot az anyukáknak, nagymamáknak.
- Közösen feldíszítik csoportjaikat. A díszítéshez rajzaikat, festményeiket használják fel.
- A gyermekek örömmel készülődnek, élvezve az ünnepi készülődést, a közös titok, a meglepetés, az ajándékozás örömeit.

Színes Gyerekkert:

- Önállóan, vagy kis segítséggel a gyerekek ajándékot készítenek az anyukáknak, nagymamáknak.
- Közösen feldíszítik csoportjaikat. A díszítéshez rajzaikat, festményeiket használják fel.
- Anyák napi játszódélután. Édesanyák köszöntése magyar és angol dallal, verssel. Bensőséges, rövid köszöntés, ajándékozás, majd közös játszó délután.

Gyermeknap:

- Hagyomány, hogy több napos vidám programot szervezünk a gyerekeknek. Ezek egyike az egész napos kirándulás, melyen az óvoda összes gyermeke részt vesz.

Családi nap:

- Egy szeptember eleji szombaton közös játszásra, vidám együttlétre hívjuk az óvodánkba járó gyermekek családjait. Minden óvodapedagógus és angol nevelő valamilyen tevékenységet (kézműves, mozgásos, ügyességi) kínál fel az érdeklődőknek az óvoda kertjében. Piknik alapon szerveződő büfé várja a gyerekeket, csoportonként rajzkiállítás rendezünk a tanév alkotásaiból. A vidám családi nap zárásaként zenés műsorral kedveskedünk a gyerekeknek és szüleiknek.

Évzáró:

Színes Gyerekkert:

- A nagycsoportosok rövid ízelítőt adnak az évek során megismert dalos játékokból, versekből, és verses mesékből. Az évzáró másnapján vidám búcsúztató az iskolába menők számára.

Búcsúzó:

- Az óvodai búcsúztatót a csoportokban kialakult hagyományok megtartásával tesszük emlékezetessé.
- A gyermekek verssel, dallal, játékkal búcsúznak az óvodától érezve, hogy egy új másfajta kihívás, feladat vár rájuk.
- Búcsúzóul a kisebbek verseivel, dalaival és apró ajándékkal kedveskedünk nekik, amely már az iskolai életükre utal.

Születés és névnap:

- Az óvodai csoportok hagyományaihoz igazodik a születés- és névnap ünneplése.
- A születés- és névnap különleges nap az óvodás gyermek életében (erősíti énképét, a megünneplés a közösségi nevelés eszköze).

Zöld jeles napok:

Az alábbi zöld jeles napokat ünnepeljük közös játékokkal, környezetünk szebbé, jobbá tételével:

- Állatok világnapja
- A víz világnapja
- Föld napja
- Madarak, fák napja

Társadalmi ünnepek:

- október 23.,
- március 15,

Környezetünk (közvetlen és fővárosi) ünnepi hangulatának megéreztetése – az óvoda fellobogásával – a nemzeti zászló, és a kokárda, mint szimbólum megismertetése.

Az óvoda kapcsolatrendszere

Célunk: a minél eredményesebb működés érdekében a partnerekkel való együttműködés.

A családdal

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Kapcsolatrendszerünkben meghatározó és elsődleges szerepe van a családnak. Természetesen a különböző kultúrájú családok másként viszonyulnak a gyermekhez, a gyermeknek a családban elfoglalt helyéhez és más-más szerepet szánnak neki a családi életben belül.

A gyermek nevelése elsősorban a család feladata. Az óvodának ezt kiegészítve, olyan nevelési feladatokat kell ellátni, amelyet a családi nevelésen belül nem valósítható meg. A család és óvoda összehangolt együttnevelése szükséges ahhoz, hogy biztosított legyen a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődése, hozzájáruljon a készségek és képességek optimális kialakulásához.

Óvodánkban az együttnevelés, szoros együttműködés alapvető követelményei:

- a megismerés,
- a kölcsönös bizalomra épülő elfogadás,
- nyitottság,
- empátia,
- szakszerű, tapintatos tanácsadás,
- folyamatos információcsere.

Feladataink:

- A szülők folyamatos tájékoztatása az óvoda tartalmi munkájáról (pedagógiai program, nevelési tervek ismertetése a szülőkkel), a gyermekek fejlődési üteméről (szülői értekezletek, fogadó órák)
- A szülők bevonása az óvodai élet tevékenységrendszerébe, változatos együttműködési formák
- A felmerülő problémák megoldásának közös útkeresése.
- Szükség esetén a tapintatos szemléletformálás.

Az együttműködés színterei:

- Szülői értekezletek:

Olyan témák feldolgozása, megbeszélése, amely az óvoda és a család közös feladatait érinti. Tájékoztatás a pedagógiai programról.

A szülőket érdeklő témában szakemberek bevonása.

A gyermekek napi életét bemutató prezentációk bemutatása a szülőknek.

A szülői értekezlet nem adhat tájékoztatást az egyes gyermekek fejlődéséről.

(Időpontjai, tartalma: mellékletben)

- A gyermekek fejlettségéről való tájékoztatás előre kiírt fogadó órákon illetve folyamatosan - igény szerint
- Szülők naprakész többlépcsős tájékoztatása
  - ✓ minden szülő féléves programot kap szeptemberben és januárban.
  - ✓ a havi programok megjelentetése az óvoda központi és a csoportok hirdetőtábláján
  - ✓ aktuális programok előtt legalább egy héttel e-mail formájában is tájékoztatjuk a szülőket
- A csoportok életébe való betekintés lehetősége egyeztetett időpontban.
- Az újonnan érkező gyerekek beszoktatása közösen a szülőkkel
- *Közös programok, ünnepek:*

Lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére.

Óvodánk érdekegyeztető fóruma a csoportok szülőközösségéből megalakított SZMK vezetőség.

Az SZMK összetétele: csoportonként két-két képviselő és egy fő SZMK elnök. Az elnök a szülők egyeztetésével minden év szeptember 30-ig éves tervet készít, és képviseli a szülők jogait. Az SZMK éves terve része az óvodai munkatervnek. Évi három alkalommal SZMK vezetőségi értekezleten vesznek részt az óvoda vezetésével, ahol aktuális problémák, ötletek megbeszélése történik

Céljaink:

- Érezzék, hogy óvodánkban legfontosabb a gyermekek érzelmi biztonsága, szeretete.
- Érzékeljék, hogy tevékenységrendszerünk, nevelési módszereink a gyermekek egyéni fejlődését szolgálják.
- Azonosuljanak nevelési elveinkkel, célkitűzéseinkkel, együttműködésükkel segítik nevelőmunkánk még eredményesebbé tételét.
- Kritikáik konstruktívak legyenek.
- Őszinte véleményük, probléma felvetésük segítse az együttnevelést.
- Tartsák be az óvoda Házi rendjét, ebben segítsék gyermekeiket is.
- Legyenek aktív részesei óvodánk életének.

- Vegyék figyelembe óvodánk napirendjét, az óvodapedagógusok kéréseit, segítve ezzel nevelőmunkánkat.
- Érdeklődjenek napi életünk iránt.
- Gyermekük fejlődését kísérik figyelemmel.

Céljaink eléréséhez:

- El kell nyernünk és meg kell tartanunk a bizalmukat.
- Hitelesnek kell lennünk.
- Egymást tiszteletben tartva kell kommunikálnunk.
- Folyamatosan információkkal kell szolgálnunk az óvoda működéséről, pedagógiai elveiről, módszertani megoldásairól, gyermekük fejlődéséről, óvodai életéről.
- A gyermekek fejlődéséről szóló tájékoztatás mindenkitől elvárt szempontjai:
- A beszélgetést csak az érintett szülő hallhatja. (Kerüljük az öltözőben, folyosón, udvaron történő kommunikációt)
- A beszélgetésre fel kell készülni.
- Megfelelő körülményeket kell biztosítani. (hely, idő, figyelem)
- Megértő-együttműködő-segítő attitűd szükséges a pedagógus részéről.

Kapcsolattartásunk külső intézményekkel

Az intézményi átmenetek segítése szempontjából fontos tevékenység a kapcsolattartás. Különösen az óvoda-iskola átmenet problematikája indokolja, hogy tegyünk azért közösen a partner iskolákkal, hogy megkönnyítsük az átmenetet gyermekeink számára. A visszajelzés óvodásaink iskolai tanulásáról hasznos visszajelzés a pedagógiai munkánk eredményességét illetően.

Bölcsődével:

Mivel óvodánknak nincs körzete, a III. kerület egészéből fogad gyermekeket, Óbuda minden bölcsődéjéből kerülhetnek ki óvodásaik. A bölcsődéknek szórólapokon mutatkozunk be, ha igény van rá, részt veszünk szülői tájékoztatókon.

Iskolával:

Közvetlen partnerkapcsolatunk a Krúdy Általános Iskolával, az Óbudai Nagy László Általános Iskolával alakult ki, hiszen kétnyelvű programunk folytatására elsősorban ebben a két intézményben van lehetőségük óvodásainknak.

Az együttműködés alapelvei:

Fenti iskolákkal kialakított kapcsolatunk alapja a nyitottság és együttműködés, az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, a kétnyelvű nevelés folyamatosságának biztosítása.

A pedagógusok együttműködésének feltétele egymás munkájának minél szélesebb körű megismerése, szakmai megbeszélések, fórumok, óra- és foglalkozás látogatások formájában.

Az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentessé tételén közösen munkálkodunk. az iskolába készülő gyermekek többször is ellátogatnak a két iskolába, ahol különböző színes programok keretében ismerkedhetnek jövőbeni új környezetükkel. A tanítók néhányszor ellátogatnak az óvodába, közös játék keretében alakíthatják kapcsolataikat.

A nagycsoportos félévi szülői értekezletek, majd szülőfórumok témája az iskolára való felkészülés, a beszélgetés részt vevői óvodánk szakemberei (logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus) is.

A szülők először az iskolai környezetben rendezett szülői tájékoztató értekezletek keretében találkozhatnak a két iskola képviselőivel, ahol minden kérdésükre kimerítő választ kaphatnak, majd több alkalommal bemutató órákon vehetnek részt, hogy az iskolaválasztást megkönnyítsék számukra.

A tudatosan átgondolt és megtervezett óvoda-iskola átmeneti programunktól azt várjuk, hogy a gyerekek örömmel és érdeklődéssel várják az iskolát.

Az együttműködő kapcsolat részeként figyelemmel kísérjük az iskolába került gyermekek beilleszkedését, eredményeit a visszacsatolás érdekében. A tapasztalatokat, visszajelzéseket értékeljük és dokumentáljuk.

Kapcsolataink a szakszolgálattal, szakmai szolgáltatóval

Pedagógiai Szakszolgálat:

Tartalma:

- A gyerekek személyiségfejlesztésének segítése, terápiás foglalkoztatása igénybe vétele a meghatározott eljárásrend alapján
- Szükség szerint összehangolt szakmai fejlesztőmunka az óvodai pszichológussal, logopédussal, fejlesztő pedagógussal, óvodapedagógussal, az igazgatóval együttműködve.
- szakértői vizsgálatok

Az esetmegbeszélések hasznos színterei a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő gyermekek nevelésében adódó problémáink megbeszélésének.

Az iskolaérettségi vizsgálatok eredményei és a különböző szakvélemények segítenek bennünket a továbblépésben.

Feladatunk:

A szülő meggyőzése a fejlesztő foglalkozások szükségességéről.

- Szükség szerint az iskolai érettség megállapításának vagy egyéb szakvélemény kérése.
- Segítő, együttműködő munkatársi kapcsolat kialakítása, fenntartása.

Logopédussal:

A telephelyen heti kilenc órában egy kijáró logopédus foglalkozik a speciális fejlesztést igénylő gyermekekkel. (A székhelyen saját foglalkoztatású logopédus dolgozik.) A kialakult együttműködő munkatársi kapcsolat hatékonyan segíti a gyermekek fejlődését.

Ennek feltétele:

- A logopédus által javasolt prevenciós feladatok, gyakorlatok alkalmazása, beépítése nevelőmunkánkba és annak rendszeres gyakoroltatása.
- A szülők meggyőzése az otthoni feladatok gyakoroltatásáról, annak szükségességéről.

Pedagógiai Szakmai Szolgáltatóval

A POK által kínált képzési, tanácsadási lehetőségek figyelemmel kísérése.

Védő-óvó hálózattal

A hatályos jogszabályokban előírtakon túl, a gyermekek testi fejlődésének, egészségének biztosítása érdekében, törekszünk a közvetlen kapcsolat kialakítására.

Családgondozó- családsegítő: a gyermekek szociális körülményeinek figyelemmel kísérése mellett szükségességének tartjuk az együttműködő kapcsolat kialakítását. Ez elsősorban a gyermekvédelmi felelős feladata.

Feladat:

- A szülő meggyőzése a segítő szándékunkról.
- Szükség esetén az igazgató és óvodapedagógus bevonása a szülő közreműködésével.

Kapcsolatunk kulturális, sport és egyéb létesítményekkel

Kerületünk kultúrtörténeti emlékei, kastélyai, múzeumai, könyvtárai, uszodái, művelődési házai sajátos lehetőséget kínálnak. Ezeknek a lehetőségeknek a kihasználásával színesebbé, gazdagabbá tehetjük a gyermekek óvodai életét.

Az együttműködés tartalma:

Óvodáinkban a projektekhez kapcsolódóan szervezzük meg a különböző kulturális intézmények látogatását. A körültekintően kiválasztott tárlatok, kiállítások témái színesebbé, örömtelibbé és gazdagabbá teszik a gyermekek tevékenységét. Biztosítjuk számukra hogy, élményeiket kifejezhessék rajzaikban, alkotásaikban, illetve meghitt beszélgetések során.

Esztétikai élményeikre építve formáljuk kulturált magatartásukat, fejlesztjük érdeklődésüket, kíváncsiságukat és tevékenységi vágyukat.

A könyvtárlátogatás felkelti a gyermekek könyv iránti érdeklődését, szeretetét, későbbi olvasóvá nevel.

Kapcsolattartás a fenntartóval

A fenntartóval:

Elsősorban az igazgató feladata a munkáltatói, tanügy-igazgatási és a működés egyéb feladatainak ellátása érdekében.

Költségvetési Szerveket Kiszolgáló Intézménnyel:

Napi kapcsolattartás az óvoda gazdaságos működése érdekében.

Az igazgató feladata:

Munkatársi kapcsolat kialakítása, amely a segítő együttműködésen alapszik

Bilingual Nonprofit Kft

Az angol anyanyelvű pedagógiai asszisztenseket foglalkoztató külső cég: a fenntartóval, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatával a kétnyelvű program megvalósítására létrejött együttműködési megállapodás alapján. A pedagógiai munka az óvoda és a foglalkoztató cég között létrejött együttműködési szerződés alapján folyik.

Százszorszép Alapítvány, Színes Gyerekvilág Alapítvány

Óvodáink támogatására létrehozott szervezetek. Az együttműködés igényli az állandó és rendszeres kapcsolattartást az alapítványok kuratóriumaival.

Külhoni magyar óvodákkal.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külhoni magyar óvodákkal való együttműködésre, és törekszünk a szakmai kapcsolat kialakítására.

Gyermekvédelem az óvodában, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

A nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy:

- **az óvodai nevelésnek az gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia,**
- **a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - különleges védelem illeti meg, a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvodának kiegészítő szerepet kell játszani.**

Az óvoda jellemzői gyermekvédelmi szempontból

Óvodánkban körzete a speciális kétnyelvű programból adódóan kiterjed az egész kerületre.

Azt tapasztaljuk, hogy zárkózottabbak lettek a családok, nem szívesen engednek betekintést belső életükbe. Az óvoda demokratikus légköréből adódóan az otthoni gyermeknevelés problémáiból jelentős részt próbálnak hárítani a szülők az óvodára.

Az óvoda nem vállalhatja át a családi nevelés feladatainak megoldását, de hozzájárulhat a családi szocializáció esetleg kedvezőtlen hatásának enyhítéséhez. Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, a jó partneri kapcsolatban valósulhat meg. *Alapja:* a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

A családi környezetek szociális szempontból heterogén képet mutatnak, minden gyermek jó szociokulturális háttérrel rendelkezik.

Jelentős arányban élnek megfelelő lakáskörülmények között alkalmazotti, vagy vállalkozói munkakörben dolgozó szülők.

Kevés azoknak a családoknak a száma, ahol egyik vagy mindkét szülő munkanélküli: kevesebb, mint 5 %

Viszonylag magas a 2-nél több gyereket vállaló családok száma: kb. 20-25%.

Étkezési hozzájárulást igényel kb. a családok 10%-a, akik tartósan beteg gyermek, vagy tartósan beteg testvér gyermek okán, illetve szociális alapon igénylik a támogatást.

A kétnyelvű nevelés miatt az angol nyelvi nevelőkön keresztül a gyerekek más népek kultúrájával is találkozhatnak. Nevelőmunkában fontos szerepet játszik a másság és a más népek kultúrájának elfogadása.

A gyermekvédelem célja:

A törvényben foglaltaknak /1997. évi XXXI. Törvény / megfelelően:

A gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek (óvoda) meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvénybe foglalt jogainak és érdekeiknek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettség teljesítéséhez.

- Segítségnyújtás a gyermekeknek - családoknak úgy, hogy a család megtartsa elsődleges szerepét.
- Összekötő kapocs szerepének vállalása a hivatali szervek és családok között.
- Információnyújtás a családok számára a szociális támogatottság lehetőségeiről.
- A gyermekvédelmi felelős a helyi gyermekvédelmi társszervek szakembereivel kapcsolatot tart.
- Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.
- A bántalmazás, erőszak megelőzése

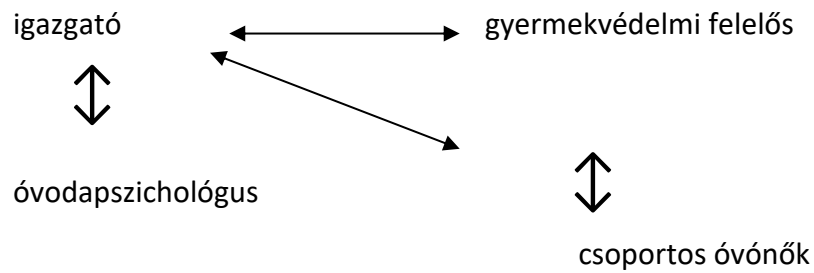
Feladataink:

- A gyermeki jogok érvényesítése, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslat tétel.
- Az 5 éves kort elért gyermekek kötelező óvodába járásának betarttatása.
- A családi környezetből adódó negatív hatások kompenzálása.
- Évente, valamint folyamatosan a családok anyagi helyzetének tapintatos feltárása.
- A gyermekek testi - lelki állapotában hirtelen bekövetkezett változás okainak kiderítése, információk gyűjtésével - segítségadás.
- Lehetőségeken belül konkrét segítségnyújtások - a családok érzékenységét figyelembe véve tapintatos közeledés.
- Az ide vonatkozó törvények naprakész ismerete.
- A felzárkóztatás és a tehetség gondozás megvalósítása.

A gyermekvédelmi feladatok végrehajtásáért felelősök rendszere:

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekvédelmi felelős az éves munkatervben és a **gyermekvédelmi irányelveinkben** meghatározottak szerint végzi feladatát. Megtervezi a segítségnyújtás lehetőségeit, a helyzetek megoldását elemzi és értékeli.

A csoportvezető pedagógusok a családokkal folyamatos kapcsolattartás során:

- segítő beszélgetéseket folytatnak
- szükség szerint családlátogatásra mennek
- megfigyeléseikkel segítik a feltáró preventív munkát
- a gyermekektől, családtól kapott információkat bizalmasan kezelik
- bármelyik fél igénye szerint fogadóórát tartanak

Az óvodai gyermekvédelmi tevékenység ellenőrzése, értékelése és fejlesztése

- Évente írásban beszámol a gyermekvédelmi felelős a feladatainak megvalósulásáról.
- Folyamatosan és a nevelési év végén beszámolnak a csoportvezető pedagógusok a felmerülő problémákról és azok megoldásáról.
- A nevelő testület elemzi és értékeli az intézmény gyermekvédelmi tevékenységét a beszámolók alapján.
- Az eredményeket elismerve feltárja a hiányosságokat.
- Az éves intézményi beszámolóban az igazgató rögzíti az eredményeket és a fejlesztés lehetőségeit.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Óvodánk programjának hatékonyságát a gyermek fejlesztésében elért eredmények tükrözik. Ebben a fejezetünkben megfogalmazzuk az óvodai nevelésünk várható fejlődés eredményeit.

- 1 A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá érik szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- 2 Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, értelmi és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai élethez.

a) *A testileg egészségesen fejlődő gyermek* hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) *A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek* az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek, alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségének, a testséma kialakulásának).

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemei fogalmi gondolkodási folyamat is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan **kommunikál**, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán-, és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések is lehetnek.) Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- **Elemi ismeretekkel rendelkezik** önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét,

szülei foglalkozását, felméri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Kellő szabálytudattal, és feladat tudattal rendelkezik, adott probléma helyzetben szükség szerint kreatív megoldást keres.

Az óvodáskor végére a gyermekek **szociálisan érette válnak** az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre a felnőtellel, és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes fokozatosan együttműködni, kapcsolatot teremteni, felnőttekkel, gyerekekkel egyaránt.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a *gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének* elősegítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A program sikerét és a nevelőmunka eredményességét nagyban befolyásolhatják a gyermekek képességei, szociokulturális körülményei. A várható eredményeket ennek ismeretében kell értékelni. Ennek mérlegelésével minden esetben az óvoda határozza meg, hogy egy-egy csoport mit fogad el sikeres fejlesztő munkának

Pedagógiai programunk ellenőrzési - értékelési rendszere

A program ellenőrzésében, értékelésében - az igazgató, az igazgatóhelyettesek, a munkaközösség vezetői irányításával, valamennyi óvodapedagógus részt vesz egy-egy nevelési- fejlesztési területen belül.

Az értékelés szempontjai, területei:

- eddigi nevelő-fejlesztő munkánk értékelése a kreativitás, a kétnyelvűség és a bátorító pedagógia megvalósulásának szemszögéből a projektpedagógia alkalmazásával
- óvodai tevékenységrendszerünk megfelel-e a szülők elvárásainak,
- a gyermekek készség és képességszintje
- szokás és szabályrendszerünk,
- működési feltételeink,
- óvoda dokumentumai.

A helyzetfeltáró értékelések segítik felfedni az eredményeinket, hiányosságainkat és meghatározzák a továbblépés feladatait, a hiányosságok megszüntetésére.

Az értékelés, elemzés kiterjed:

- arra, hogy a programban megfogalmazott nevelési-fejlesztési tartalmak megjelennek-e a gyermekek nevelésében, és azok hatására, eredményére,
- a kreativitásra nevelés eredményességére, hatékonyságára,
- a kétnyelvű nevelés eredményességére, hatékonyságára,
- a bátorító pedagógia eredményességére
- az egészséges életmód, az érzelmi nevelés és a szocializáció, értelmi fejlesztés területeire,
- a szülők visszajelzéseire,
- a nevelőtestületre tett hatására.

Az értékeléshez, elemzéséhez felhasználjuk az óvoda dokumentumait, valamint a fejlesztő-nevelőmunka közvetlen megfigyelésen alapuló tapasztalatait.

Mivel a program 5 éves ciklusra épül, fejlesztő elképzeléseinek eredményességét, átfogó hatását, csak a ciklus végén - mint egy kimenetet- értékelhetjük teljességében.

Az értékelés, elemzés szempontjainál az óvodáskor végére elérendő és – az alapprogramban megfogalmazott és kívánatos fejlettségi szint, fejlődési eredmények az iránymutatóak.

HA TEHETED KÉZZEL-FEJJEL-SZÍVVEL:

*személyes érdeklődésből indítatva,
szabadon játszva, próbálkozva, tévedve,
egyéni ütembe haladva,
az önkifejezés lehetőségeivel élve,
kreatívan, leleményesen,
önállóan felfedezve,
önbizalommal, felelősséggel,
tárgyi, érzelmi biztonságban,
gazdag, ihlető környezetben,
figyelmes segítséggel,
ösztönző támogatással,
szeretettel, megértéssel befogadva,
jó szándékkal bírálva,
nyitottan, rugalmasan tolerálva,
egyéni különbségeket tiszteletben tartva,*

SZÁRNYAKAT ADHATSZ ÓVODÁSAIDNAK

/ Zsámboki Károlyné/

Felhasznált szakirodalom:

- ❖ Az óvodai nevelés országos alapprogramja (77/2025. (IV. 15.) Kormányrendelet)
- ❖ B. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játék (Calibra Bp. 1993.)
- ❖ Marosi Máday István dr.: Individuálpszichológia (MIPE 2010.)
- ❖ Falvay Károly: 27 magyar népi játék (Junior 1995.)
- ❖ Ritmikus mozgás, énekes játék (OPI 1990.)
- ❖ Farkas Endre: Erkölc, érték, nevelés (Tankönyvkiadó Bp. 1980.)
- ❖ Fodorné Földi Rita: Testnevelési játékok szerepe a koordinációs képességek és pszihikus alapfunkciók fejlesztésében (Óvodai Nevelés Bp. 1993.)
- ❖ Alfred Adler: Emberismeret (Göncöl kiadó, Budapest)
- ❖ Szuhányi Mária: Individuál pszichológiai kiképzés (Jegyzet, Budapest, 1992-1993.)
- ❖ Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban (Okker Oktatási Kiadó, 1998.)
- ❖ Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenció óvodai program (Volán Humán Oktatási és Szolgáltató Rt., 1997.)
- ❖ Forrai Katalin: Ének az óvodában (Editio Musica Budapest, 1994. Harmadik kiadás)
- ❖ Katalin Forrai: Music in Preschool (Editio Musica Budapest, 1994.)
- ❖ Szöveggyűjtemény – Az ének zene és módszertan (Budapesti Tanítóképző Főiskola, 1996.)
- ❖ Geliman Anna: A gyermek erkölcsi ítéleteinek fejlődése
- ❖ Herczog Mária: A gyermekvédelem dilemmái Gyermekvédelmi kiskönyvtár (Pont Kiadó Bp. 1997.)
- ❖ Dr. Kis Tihamér: A gyermekek értelmi fejlesztése az első hat életévben Piaget szellemében
- ❖ Kommunikáció és önkifejezés az óvodában és az óvodapedagógus képzésben (Hajdúböszörmény 1995.)
- ❖ Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan (Gondolat Bp. 1975.)
- ❖ Millar Sussana: Játék pszichológia (Közgazdasági és Jogi Kiadó Bp. 1973.)
- ❖ Módszertani Segédanyagok Hajdú-Bihar megyei Pedagógiai Intézet Debrecen 1992
- ❖ Dr. Páli Judit: Játék és gondolkodási stratégia Óvodai Nevelés 1984. 6-7-8-9.sz.
- ❖ Pereszlényi Éva - Porkolábné Balogh Katalin: Játék – Mozgás – Kommunikáció (Alcius Bt. Bp. 1996.)
- ❖ Perlai Dezsőné: A matematikai nevelés módszertana (Nemzeti Tankönyv Kiadó Bp. 1997.)
- ❖ Dr. Tótszölősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában (Bp. 1994.)
- ❖ Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata (Fővárosi ENK 1981.)
- ❖ Vekerdy Tamás: Az óvoda és az első iskolai évek a pszichológus szemével (Tankönyvkiadó Bp. 1989.)
- ❖ Vélemények, viták Az esztétikai nevelésről (Kossuth kiadó Bp. 1980.)

- ❖ Villányi Györgyné: Tanulmányok a kisgyermek nevelésről Magyar Pedagógiai Társaság Kisgyermek nevelési szakosztálya (OKKER Oktatási Iroda 1996.)
- ❖ Zsámboki Károlyné- Horváthné Szigligeti Adél: Matematika kézzel, fejjel, szívvel (FABULA 1993.)
- ❖ Körmöci Katalin Projektmódszer az óvodában (Nemzeti Tankönyvkiadó 2010.)

